

SZKB/13/2010.
SZKB/13/2010-2014.

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Számvevőszéki és költségvetési bizottságának**

2010. június 28-án, hétfőn 9 óra 43 perckor

az Országház főemelet 64. számú tanácstermében

megtartott üléséről

* *A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

Napirend.....	4
Az ülés megnyitása	7
A napirend elfogadása	7
Az Állami Számvevőszék elnökének és alelnökének jelölt személyek megválasztásuk előtti bizottsági meghallgatása	7
Domokos László szóbeli tájékoztatója.....	8
Warvasovszky Tihamér szóbeli tájékoztatója	11
Dr. Dancsó József kérdései	12
Vágó Gábor kérdései.....	13
Arnóth sándor kérdései	13
Dr. Lenhardt Balázs kérdései.....	13
Dr. Veres János kérdései	14
Dr. Nyikos László kérdései	14
Domokos László válasza	15
Warvasovszky Tihamér válasza.....	18
Babák Mihály véleménye.....	20
Dr. Nyikos László reflexiója	22
Vágó Gábor hozzászólása	23
Dr. Dancsó József álláspontja	24
Dr. Veres János véleménye.....	25
Dr. Hargitai János hozzászólása	28
Seszták Oszkár észrevételei	29
Arnóth Sándor véleménye	30
Szólláth Tibor Zoltán hozzászólása	31
Dr. Veres János észrevételei	32
Dr. Lenhardt Balázs hozzászólása	33
Domokos László reflexiói.....	33
Warvasovszky Tihamér reflexiói	35
Döntés a jelöltek megválasztásának támogatásáról	35
Az államháztartásról szóló törvény módosításáról szóló, önálló képviselői indítványként benyújtott törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságának tárgyalása	36

Dr. Latorcai János szóbeli kiegészítése	36
A kormány álláspontjának ismertetése	37
Kérdések, észrevételek, vélemények	37
Dr. Latorcai János reflexiója.....	37
További észrevételek	38
Dr. Latorcai János válasza	39
Döntés a törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságáról	39
A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete 2009. évi tevékenységéről szóló jelentés és a jelentés elfogadásáról szóló országgyűlési határozati javaslat tárgyalása	39
Dr. Farkas Ádám szóbeli kiegészítése	40
Kérdések, észrevételek, vélemények	42
Dr. Farkas Ádám válasza	43
Döntés a jelentés elfogadásáról és az országgyűlési határozati javaslat benyújtásáról	45
Az ülés bezárása	46

Napirend:

1. Az Állami Számvevőszék elnökének és alelnökének jelölt személyek megválasztásuk előtt történő bizottsági meghallgatása (Az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény 7. § (2) bekezdése szerint)
2. Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/510. szám - Rogán Antal (Fidesz) és dr. Latorcai János (KDNP) képviselők önálló indítványa - általános vita első helyen kijelölt bizottságként)
3. A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete 2009. évi tevékenységéről szóló jelentés (J/425. szám - általános vita), valamint a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete 2009. évi tevékenységéről szóló jelentés elfogadásáról szóló országgyűlési határozati javaslat (bizottsági önálló indítvány benyújtásának kezdeményezése)
4. Egyebek

Az ülés résztvevői:

A bizottság részéről megjelent:

Elnököl: **Dr. Nyikos László** (Jobbik), a bizottság elnöke

Dr. Hargitai János (KDNP), a bizottság alelnöke

Arnóth Sándor (Fidesz)

Babák Mihály (Fidesz)

Balla György (Fidesz)

Dr. Bóka István (Fidesz)

Dr. Dancsó József (Fidesz)

Ékes József (Fidesz)

Herman István Ervin (Fidesz)

Dr. Kerényi János (Fidesz)

Magyar Anna (Fidesz)

Dr. Nagy István (Fidesz)

Dr. Puskás Imre (Fidesz)

Szólláth Tibor Zoltán (Fidesz)

Seszták Oszkár (KDNP)

Boldvai László (MSZP)

Dr. Veres János (MSZP)

Dr. Lenhardt Balázs (Jobbik)

Rozgonyi Ernő (Jobbik)

Vágó Gábor (LMP)

Helyettesítési megbízást adott:

Arnóth Sándor (Fidesz) dr. Kerényi Jánosnak (Fidesz),
Balázs József (Fidesz) Ékes Józsefnek (Fidesz),
Balla György (Fidesz) Arnóth Sándornak (Fidesz),
Dr. Bóka István (Fidesz) dr. Dancsó Józsefnek (Fidesz),
Domokos László (Fidesz) Babák Mihálynak (Fidesz),
Herman István Ervin (Fidesz) dr. Puskás Imrének (Fidesz),
Márton Attila (Fidesz) Magyar Annának (Fidesz),
Seszták Oszkár (KDNP) dr. Hargitai Jánosnak (KDNP),
Szijjártó Péter (Fidesz) Szólláth Tibor Zoltánnak (Fidesz),
Dr. Szekeres Imre (MSZP) Boldvai Lászlónak (MSZP),
Tukacs István (MSZP) dr. Veres Jánosnak (MSZP).

Meghívottak részéről:

Hozzászólók:

Dr. Latorcai János (KDNP), előterjesztő
Dr. Bathó Ferenc, a Nemzetgazdasági Minisztérium helyettes államtitkára
Dr. Farkas Ádám, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének elnöke

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 43 perc)

Az ülés megnyitása

DR. NYIKOS LÁSZLÓ (Jobbik), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Köszöntöm képviselőtársaimat, és elnézést kérek a késésért. Úgy szokták mondani, hogy halaszthatatlan közfeladatai ellátása miatt késett a levezető elnök.

A napirend elfogadása

Tisztelt Képviselőtársaim! A kiküldött napirendi javaslatához írásos kiegészítés nem érkezett, ezért megkérdem képviselőtársaimat, hogy egyetértetnek-e az általam előterjesztett napirendi javaslattal. Aki ezt elfogadja, kérem, jelezze! (Szavazás.) Húsz. Aki nem ért egyet? Kettő. Tartózkodott? Nem volt ilyen. Köszönöm.

Megállapítom, hogy a bizottság elfogadta napirendjét.

Az Állami Számvevőszék elnökének és alelnökének jelölt személyek megválasztásuk előtti bizottsági meghallgatása

Az 1. napirendi pontunk az Állami Számvevőszék elnökének és alelnökének jelölt személyek meghallgatása. Köszöntöm Domokos László urat, a kormánybizottság által ÁSZ-elnöknek jelölt képviselő urat. Köszöntöm Warvasovszky Tihamér urat, Székesfehérvár polgármesterét. Nagy esemény előtt állunk mindannyian, a sajtó munkatársai is, ugyanis ilyen eseményre ebben a Házban 13 éve nem került sor. Akkor ugyan többször is, de azóta nem történt ilyen kísérlet, hogy számvevőszéki vezetőket válasszon az Országgyűlés. Részben azért, mert nem volt rá szükség, részben azért, mert nem tudott olyan helyzetbe kerülni az illetékes jelölőbizottság, hogy posszibilis jelölteket állítson a parlament elé. Mindannyian tudjuk, hogy egy nagyon fontos intézményről van szó, amely 1989-ben született újjá, azt követően, hogy Magyarországon 40 évig nem működött Számvevőszék. Még azt megelőzően, 1870-től 1949 volt egy Számvevőszékünk, amelyik a maga idejében európai színvonalon végezte a közpénzek ellenőrzését.

Az előzmények ismertek. A jelölőbizottság többségi szavazással, 5:2 arányban a jelölt urakat javasolta a Ház elnökének, Schmitt Pál úrnak, hogy aztán ő kérje fel bizottságunkat arra, hogy hallgassa meg a jelölteket elképzeléseikről. Ezt tesszük most. Szeretném azt a figyelmükbe ajánlani, hogy több szempontból is rendhagyó ez a jelölés. Arra még nem volt példa sem a régebbi időkben, sem az újkori magyar demokráciában, hogy az egész parlament, az adófizetők összessége érdekében működtetett Számvevőszék vezetőit egyoldalúan a kormányoldal jelöli, a másik oldalnak tulajdonképpen nincsenek jelöltjei. Bár lehetnek volna, lehetnének, hiszen de jure senki sem tiltotta meg azt egyik ellenzéki pártnak sem, hogy jelöltet állítson, de miután ismerjük a parlamenti erőviszonyokat, azok a kiszemelt vezetők, akik szakmailag, emberileg, vezetői adottságaikat tekintve alkalmasak lehetnek volna, speciel az általam képviselt párt szerint alkalmasak lettek volna arra, hogy jelöltek legyenek, nem adták nevüket, mondjuk ki férfiasan, egzisztenciális okokból. Nem akarták kitenni magukat annak, hogy egy sikertelen jelölést, választást követően gondjaik lehetnek további szakmai pályafutásukban. Elég szerencsétlen helyzet ez, tisztelt képviselőtársaim.

Ilyen előzmények után először Domokos László urat fogom megkérni arra, hogy ismertesse elgondolásait, elsősorban arról, hogy megválasztása esetén milyen Számvevőszéket szeretne látni, vezetni, irányítani. És ha szabad javasolni, ne a szakmai életútját ismertesse, mert azt volt módunk megismerni, részben az interneten keresztül, részben pedig a meghívóhoz kiküldött életrajzi adatok alapján. Most megadom a szót Domokos László úrnak azzal, hogy ha lehet, 5 percen foglalja össze elgondolásait. Köszönöm szépen.

Domokos László szóbeli tájékoztatója

DOMOKOS LÁSZLÓ, az Állami Számvevőszék elnökjelöltje: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Tisztelt Képviselők! Engedjék meg, hogy nagy tisztelettel köszöntsem önöket, úgy is, mint a jelölőbizottság által alkalmasnak talált elnökjelölt. Elnök úr jelezte, hogy szakmai önéletrajzom megismerhető volt, remélem, elnök úr gondoskodott róla, hogy ezt a bizottság tagjai is megkaphassák nyomtatásban, illetve elektronikus úton. Ezért, ha megengedik, néhány fő csomópont köré csoportosítanám gondolataimat, szakmai elképzeléseimet: mint vezető, mint gazdálkodó, mint válságkezelő, mint javaslattevő, mint a rendet stabilizáló erő. Továbbá néhány aktuális kérdésre is kitérnék, amelyeket a Számvevőszék stratégiájában meg kell válaszolni a következő hetekben.

Ha megengedik, a vezetői feladatokkal kezdeném, hiszen meggyőződésem szerint az Állami Számvevőszéknek vezetőre van szüksége. Ahogy elnök úr is mondta, most már több mint 7 hónapja nincs az Állami Számvevőszéknek elnöke, és 9 éve nincs alelnöke. Úgy gondolom, van egy alkotmányos helyzet, amelynek alapján a gazdasági alkotmányozás e fontos szervezetének be kell tölteni azt a szerepét, amely az elnökön, alelnökön keresztül képes napi működését elvégezni, segíteni az Országgyűlés és ezen belül a szakbizottságok munkáját. Ha egy picit az elődökre visszatekintünk, hiszen elnök úr is megtette, az Állami Számvevőszék leendő elnökének célja kell legyen, hogy az elődje, Kovács Árpád által elért eredmények és értékek megőrzése mellett az Állami Számvevőszék javaslattevői funkcióját erősítse az aktuális válsághelyzetre adott válaszokban, amelyre már az elmúlt két évben is törekedett. De újabb kihívások előtt áll a magyar költségvetés és a magyar gazdaság is, ezért a költségvetések gazdálkodásszemléletű hatékonyságának javítása közös érdekünk.

Vezetői tapasztalataimat az osztályvezetői tisztségtől egészen a megyei közgyűlés elnöki posztján át az Országgyűlés albizottsági elnöki posztjáig szereztem. A közpénzekkel való gazdálkodást, mint ahogy már a jelölőbizottsági meghallgatáson is jeleztem, egy kanadai kormány által delegált pénzügyi tanácsadó több hónapos közreműködésével bővítettem, szélesítettem. Ő már meghalt, ezért is tisztelettel emlékszem rá. A szervezési és vezetési szakterületen szerzett diplomámat 22 éves gyakorlati tapasztalattal tettem teljessé, amelyet szeretném az ÁSZ mindennapi munkájában is kamatoztatni. Kiemelném az ellenőrzési tapasztalat szükségességét. Egyrészt nyilvánvalóan alapkérdés a vezetői folyamatokba épített ellenőrzés, amit egy vezetőnek használnia kell, és 18 éves vezetői munkám során használtam is. Megemlíteném a Nemzeti Bank bécsi bankját, ezzel az üggyel a parlament vizsgálóbizottságának elnökeként foglalkoztam, az elmúlt ciklusban pedig ezen bizottság ellenőrzési albizottságának elnökeként a törvények teljesülésének vizsgálatával foglalkoztunk, ahol részben a magyar kormány sikertelen kormánynegyed-építési tranzakcióit vizsgáltuk, részben tavaly a főváros, azon belül a BKV működésével kapcsolatos kérdéseket. Mindegyik ügy lezárult, és úgy gondolom, konszenzust teremtve sikerült határozati javaslatot előkészíteni a Magyar Országgyűlés számára.

Ha megengedik, legalább ennyire fontosnak tartom a gazdálkodást, hiszen az elmúlt időszakban cselekvő részese lehettem a gazdálkodásnak, azon belül is a közpénzekkel való gazdálkodásnak, ahol mindig törekedni kell egy hatékony és célszerű működésre. Ezt a gazdálkodói szemléletet kívánom kialakítani az ÁSZ élén is, hogy ne csak az ellenőrzések pusztá ténye valósuljon meg, hanem a költségvetési forrásokat használók segítséget is kapjanak a szakszerű, helyes gazdálkodáshoz leendő munkatársainktól. Ezt eddig is megtették, de szeretném ezt tovább erősíteni. Mint ahogy jeleztem, válságos időszakot élünk. Aki irányított költségvetési szervezetet az elmúlt 20 évben, többször tapasztalhatta, hogy válságos állapotot kell kezelnie, kézben tartania. Eddigi munkám során, amikor egy-egy szervezethez kerültem, remélem, az Állami Számvevőszék nem ilyen lesz, mindig válságkezelést kellett a szervezet szintjén is megvalósítani, akár Békéscsaba önkormányzatánál, akár '98-ban a megyei közgyűlés elnökeként, amikor egy önhikis

önkormányzatból kellett egy egyensúlyi, tartalékokkal bíró, fejlődő költségvetésű önkormányzatot létrehozni. De ide sorolnám a 2006-os időszakot is, hiszen akkor a kormányzat a felszámolás irányába kívánta a megyei önkormányzatokat terelni. Ahogy Sólyom László idézte az önkormányzatok gödöllői találkozóján, ellensúlyt kellett képezni a kormányzattal szemben, hogy a helyben élő emberek érdekében fenn tudja tartani szolgáltatásait az önkormányzat, adott esetben Békés megyében is.

A válságra adott válaszokból nagyon sokszor érezhettük úgy, ahogy most is, hogy magukra maradnak az önkormányzatok, magára marad egy-egy költségvetési szerv, hiszen a törvények nagyon komoly követelményeket állítanak, de mögöttük eltűnik a pénzügyi háttér, a finanszírozás. Ezt az ellentmondást kell feloldani egy egyébként rendkívül rugalmatlan, az államháztartás szempontjából, az állami pénzköltés szempontjából rendkívül determinált szabályozás alapján. Ez a determináció pénz nélkül nagyon könnyen hiányhoz és eladósodáshoz vezethet. Lásd a költségvetés, az önkormányzatok vagy egyéb főhatóságok, szolgáltatók helyzetét. Ezért sokkal árnyaltabban kell kezelni ezt. Megvannak-e a feltételek, hogy gúzsba kötve kell-e válságot kezelniük a költségvetés főfejezeti gazdáinak, vagy ehhez mozgásteret ad? Úgy gondolom, ez közös munkánk lesz, akár a Magyar Országgyűlés számvevőszéki bizottságával közösen kell keresni az utat, a javaslatokat, megoldásokat. Ez bizonyos metodikai kérdéseket is fel fog vetni. A múltkor erről nagy vita volt, erre nem is térnek ki, hiszen ez volt talán a leghosszabb része a jelölőbizottsági meghallgatásnak. Biztos vagyok benne, hogy az ellenőrzés szabályossága mellett legalább annyira fontos a célszerűség, a hatékonyság, az összehasonlíthatóságok bemutatása és ezekből a következtetések levonása, javaslatok kidolgozása.

Felhasználható jelentésekre van szükség, hallhatjuk nagyon sok esetben, a sajtó és a hétköznapi emberek számára is. Ezért legalább célul kell kitűzni, hogy az ellenőrzötték részére készített jelentéseken túl azok az összegzések, amelyek nyilvánosságra kerülnek, közérthetőek legyenek. Azt hiszem, általánosságban megfogalmazható cél kell hogy legyen, hogy ezeket használni tudják, értsék kívülállók is.

A javaslattevő szerepkört, ahogy már mondtam, különösen hangsúlyozni szeretném az Állami Számvevőszék munkájában, hiszen jó példákkal kell alátámasztani a jó gyakorlatokat, ahogy az Európai Unió is jelzi, mert a jó gyakorlatok segítik más, kevésbé jó gyakorlatot folytatók munkáját. El tudom képzelni azt, hogy az Állami Számvevőszék a legjobbakat külön is rendszeresen bemutatja. Ehhez módszertani segítséget is kell nyújtani. A nemzetközi, európai uniós ellenőrzési metódusoknak meg kell jelenniük a magyar költségvetésben is, és még inkább erősíteni kell az összehasonlíthatóságot, különös figyelemmel arra, hogy éppen most az európai uniós országok költségvetéseinek, közös cselekvéseinek összehangolása megvalósulhasson. Meggyőződésem, hogy az ellenőrzésben is még szorosabb módszertani együttműködésre lesz szükség.

Amit végül szeretnék kiemelni: hiszem azt, hogy az Állami Számvevőszék elnökeként képviselnem kell a rendet mint stabilizáló erőt. A rendnek stabilizáló ereje kell hogy legyen, mind a közpénzekkel gazdálkodók költségvetésének stabilizálása szempontjából, mind pedig a működésre, a pénzügyi gazdálkodásra kihatással kell legyen az, ha rend van a közpénzek, a közvagyon körül. Ezért fontos, hogy az Állami Számvevőszék működtetése révén az ellenőrzötték és az ország költségvetésére is kihatással legyen ez a rend.

Milyen kérdések azok, amelyekre nem most kell válaszolni, de nem megkerülhetőek, hiszen a 2010-2014-es állami számvevőszéki stratégiában ki kell térnünk rá? Az önkormányzatok oldaláról kezdem, és föl is teszem a kérdéseket, mert talán majd lesz érdemi válaszuk. Az első a főváros ellenőrzésének kérdése. A főváros költségvetését tekintve 20 éve hiányzik az átfogó ellenőrzés, miközben 83 másik kiemelt önkormányzatnál ciklusonként visszatérő, átfogó ellenőrzés van. Nincs megoldva sem metodikailag, sem ténylegesen ez a kérdés. Ez biztos, hogy nagy kihívás, nem tudom, az Állami Számvevőszék kapacitással,

módszertannal fel van-e erre készülve. Ezt nyilván csak ott lehet majd megítélni, de hogy ez egy, a közéletben megfogalmazott jogos kötelezettség vagy elvárás lehet mindenki részéről, az nem lehet kérdés. Nyilván a kistélepülések ÁSZ-ellenőrzése legalább ekkora kérdőjel, talán a költségvetésben kisebb jelentőségük van, de egy-egy település, kisváros számára legalább ennyire fontos. Ennek módszertani kérdései is felvethetők. Viszont itt nincs átfogó, folyamatos, ciklusról ciklusra történő ellenőrzés. Ezt körül kell járni.

De más területek irányába is nyitnék, hiszen az a tény talán még az itt jelenlévők számára sem egyértelmű vagy közismert, hogy az úgynevezett non-profit szektorban az államháztartáson kívülre kerülnek olyan közpénzek, amelyek nagyságrendje megközelíti az 500 milliárd forintot évente. Ennek végfelhasználása, megítélése, célszerűsége alapvető kérdés. Amikor olyan nehéz beszélni az állam számára a kötelező feladataihoz szükséges adókat, forrásokat, akkor a felhasználás oldalán legalábbis jogos kérdéseket lehet feltenni, ami elemzést igényel, segítséget adhat ahhoz, hogy meg kell-e ezt tartani, mekkora hányadában, és esetlegesen hol megfontolandó a változtatás igénye.

ELNÖK: Bocsásson meg, elnökjelölt úr. Jó lenne kicsit összefogottabban befejezni.

DOMOKOS LÁSZLÓ, az Állami Számvevőszék elnökjelöltje: Én összefogom, elnök úr, három pontot szeretnék még kifejteni.

ELNÖK: Öt percet ajánlottam, és annak már a duplája is elment. Köszönöm szépen.

DOMOKOS LÁSZLÓ, az Állami Számvevőszék elnökjelöltje: Elnök úr, én vezetem azon az oldalon ülést, időkorlátot nem határozott meg a testület. Ha elfogadom az ajánlását, akkor azt jelezte volna, hogy nem eléggé felkészült a jelölt. Szeretnék, ha megengedi, a stratégiai kérdésekre kitérni. és még három pontot megemlíteni. Ehhez egy kis türelmet kérek.

Az üvegeztörvény esetében az ellenőrzések nem követik a közpénzek felhasználását. Joggal felmerül a kérdés, hogy ez helyes-e így. A törvény ezt jelzi, mégis, talán módszertanában, kapacitásában az Állami Számvevőszéknek ehhez nem voltak meg minden szempontból a feltételei az elmúlt időszakban. Külön érzékeny kérdés, hogy az Állami Számvevőszék milyen mértékben végezhet utóellenőrzéseket, illetve mennyiben inkább a kiemelt beruházásoknál, ahogy ezt ma teszi néhány esetben a pénzköltés időszakában. Azt kell mondanom, hogy az előbbi a hangsúlyozottabb, az utóbbi viszont gyakorlat ma, akár a metróberuházás esetében is. Úgy gondolom, folyamatában talán helyesebb, hogy a magyar állam követi nyomon ezeket a beruházásokat, hiszen ő adja a pénzt, nem pedig az Állami Számvevőszék. De ez vizsgálendő, hiszen benne van a folyamatban az Állami Számvevőszék. Viszont akkor felmerül a kérdés, hogy ki fogja az Állami Számvevőszéket ellenőrizni ilyen esetben. Ez komoly elméleti dilemma is mindamellett, hogy a gyakorlatban sem lehet egyszerű a megfelelő irányokat kijelölni. Úgy érzem, közelebb van az, hogy aki adja a pénzt, annak kell elsősorban felelnie érte és ellenőriznie. De ennek módszertanát nem ismerem részleteiben, erről még nem volt módomban tájékozódni.

Az utolsó gondolat, amire érdemes még talán kitérni, hogy ma fölértékelődik a vagyonnal való gondos gazdálkodás, hiszen számtalan ilyen ügyre világítottak rá az elmúlt 3-4 év történései. Úgy érzem, a vagyongazdálkodás ellenőrzésének, nemcsak a közpénz, hanem a közvagyon ellenőrzésének nagyobb szerepet kell majd adni az Állami Számvevőszék munkájában. Ez viszont valószínűleg nemcsak egyszerűen elméleti kérdés, hanem komoly módszertani és kapacitásbeli kérdéseket is felvet, szaktudást kell mellérendelni. Mint megyei közgyűlési elnök is megtapasztaltam, nagyon kényes kérdés az, hogy jó közvagyon-gazdálkodása legyen egy testületnek, a kormánynak, egyáltalán a közszférának. Ezekben a

kérdésekben szeretném a leggyorsabban megtalálni a válaszokat, az elmozdulás irányait. Köszönöm szépen a figyelmet, elnök úr, és még egyszer elnézést, hogy hosszabb voltam.

ELNÖK: Köszönöm szépen, elnökjelölt úr. Most megadom a szót Warvasovszky polgármester úrnak, hogy ismertesse elgondolásait a Számvevőszék alelnöki pozíciójára vonatkozólag.

Warvasovszky Tihamér szóbeli tájékoztatója

WARVASOVSZKY TIHAMÉR, az Állami Számvevőszék alelnökjelöltje: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Számomra megtiszteltetés, hogy jelöltként itt lehetek önök között. Engedjék meg, hogy néhány gondolatot elmondjak. 1980-ban lettem először vezető egy nagyvállalatnál, akkor találkoztam először az emberek irányításának, a gazdálkodás szabályozásának feladataival. 1987-ben kerültem a tanácshoz, ahol kimondottan a gazdasági területet felügyeltem mint tanácselnök-helyettes. Attól kezdve az önkormányzati gazdálkodásban dolgozom napjainkban is.

Az önkormányzatokról mindannyian nagyon jól tudjuk, képviselőtársaim is, hiszen nagyon sokan önök közül polgármesterek, képviselők, illetve megyei közgyűlési elnökök, hogy az önkormányzati feladatok és a rendelkezésre álló források régóta nincsenek szinkronban. Olyan törvényi kötelezettségeket kaptak az önkormányzatok, amelyekhez nem kapták-kapják meg a forrást, a finanszírozást, sőt, a szabályozottságot és a gazdálkodást még jobban nehezíti, hogy költségvetési év közben történnek jogszabályi változások, amihez egy önkormányzat nehezen tud alkalmazkodni. Az más kérdés, hogy a támogatások nem biztosítják az önkormányzati feladatok ellátását. Az Állami Számvevőszék, Kovács Árpád úr vezetésével, évek során jelezte ezeket a problémákat az Országgyűlésnek, született is egy kormányhatározat a feladat- és hatáskörök felülvizsgálatáról, csak éppen lépések nem történtek. Tehát nagyon fontosnak tartanám azt az önkormányzati gazdálkodás területén is, hogy az Állami Számvevőszék által leírtak kerüljenek meghallgatásra az Országgyűlésben, illetve az illetékes szakmai bizottságokban is.

Nagyon jól tudom gyakorló önkormányzati emberként, hogy az önkormányzatoknak is van tennivalójuk, hiszen a feladatukat hatékonyabban, gazdaságosabban kell ellátniuk, az intézménykapacitások kihasználtságát felül kell vizsgálni. Végig kell gondolni a törvényben rögzített – habár meggyőződésem, hogy újra kell szabályozni ezt a területet – úgynevezett önként vállalt feladatokat, illetve a szabadon választott feladatok rendszerét, és sokkal jobban be kell vonni a civil szervezeteket, társadalmi szervezeteket az önkormányzati munkába, nemcsak támogatással, hanem feladatátadással, a feladatok törvénynek megfelelő leosztásával. Az Állami Számvevőszék jelzései alapján a jövőben arra kellene törekednünk elnök úrral, a szakbizottság és az Országgyűlés közreműködésével, hogy valamilyen formában szinkronba hozzuk az önkormányzati gazdálkodást érintő törvényeket, itt csak az Áht-t, az Ötv-t említeném, az előbb elmondott visszasságok miatt. Ezekre az Állami Számvevőszék az előző években is rendszeresen felhívta a törvényalkotók és az önkormányzatok figyelmét is.

Van egy terület, ahogy elnökjelölt úr is említette, a kis önkormányzatok. Igaz, hogy ezek nem meghatározóak a költségvetés szempontjából, de létszámukban és feladatkörükben igenis azok, hiszen több millió embert képviselnek. Ők a gazdálkodásukban egy változó szabályozású világban magukra vannak hagyva. Nyilván az ÁSZ-ellenőrzéseknél, bár tudom, hogy ez kapacitás kérdése, valamilyen formában oda kell figyelni a kis önkormányzatokra, és a szabályozottság, a szabályszerűség ellenőrzése mellett fontosnak tartom a hatékony pénzfelhasználás ellenőrzését, illetve bizonyos segítőkészséget, segítő iránymutatások megfogalmazását, ahogy az utóbbi években ez meg is történt már az ÁSZ részéről. Nagyon

fontos lehet az ellenőrzéseknél a jövőben, ami szintén elhangzott, hogy el kell dönteni, mi a helyes út, mi a fontosabb: az ágazati, illetve a projektellenőrzések, vagy a cél- és utóvizsgálatok. Azt hiszem, ha nem is az ÁSZ-on belül, de van kapacitás erre, hiszen itt van a könyvvizsgálók kamarája, van lehetőség a kamarákkal, illetve a közigazgatási hivatalokkal más területen együttműködni. Azt hiszem, a jövőben az is fontos kell legyen, hogy ezeket az erőket az ÁSZ-on belül megpróbáljuk törvényes keretek között egy irányba vinni, mozgósítani.

Ha ma délután megkapom ezt a megbízást, nyilván az önkormányzati területekre fogok összpontosítani, elnök úrral egyeztetve a feladatmegosztást. Meggyőződésem, hogy van lehetőség az önkormányzatokban, viszont csak úgy tudnak mindig szabályozottan és célszerűen gazdálkodni, ha ehhez a törvényi háttérrel is biztosítja a parlament. És itt nem elsősorban és nem mindig a költségvetési törvényre gondolok, hanem az előbb említett szabályozatlanságra, illetve az év közben változó szabályozási környezetre. Természetesen minden önkormányzatnál nagyon fontosnak tartom, utolsó gondolatként, hogy a közpénz minden egyes forintját szabályosan, törvényesen használják fel. Emellett fontos a hatékonyság, de még egyszer mondom, időnként az ÁSZ-vizsgálatok során a megállapítások rögzítése mellett a gazdasági és szabályozási környezetet is jobban kellene vizsgálni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm, alelnökjelölt úr. Most a bizottság tagjainak kérdései következnek. Az a javaslatom, hogy első körben hallgassunk meg néhány kérdést. A kérdezőktől azt kérem, név szerint mondják meg, hogy kihez szól a kérdésük. Tessék parancsolni, Dancsó József képviselő úr!

Dr. Dancsó József kérdései

DR. DANCSÓ JÓZSEF (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Jelölt Urak! Először kérdéseket intéznék önökhöz. Domokos elnökjelölt úr világosan felvázolta azokat a stratégiai célkitűzéseket, amelyeket működése kapcsán prioritásnak tekint, és szeretné, ha ilyen irányba tolódnának el az Állami Számvevőszék feladatai az elkövetkező időszakban. Hozzá két kérdésem lenne. Az egyik az, látja-e annak lehetőségét, hogy az eddigi, elsősorban kiadásszemléletű munka irányultságát adott esetben a költségvetés tekintetében a bevételi oldalon erősítsék, hiszen legalább olyan fontos, hogy a kiadások és a bevételek egyensúlyát megtaláljuk és megteremtsük. Eddig mindig sokkal többet foglalkoztunk a kiadással, mint a bevételi résszel.

A másik kérdésem. Utalt jelölt úr arra, hogyan kívánja az állami vagyongazdálkodásban az ellenőrzést erősíteni. Lát-e arra lehetőséget, hogy az állami számvitel kérdéseit felveti, illetve hogyan látja az állami szférában az amortizáció kezelését, hiszen tudjuk jól, hogy ez egy neuralgikus pontja az államháztartásnak?

Warvasovszky alelnökjelölt úrhoz pedig az lenne a kérdésem, hogy hogyan, mi módon látja teljesíthetőnek azt a feladatot, amit megfogalmazott, hogy az önkormányzatok tekintetében a feladatok és a finanszírozás összhangját célszerűbben teremtsük meg. Hiszen ön is utalt rá, gyakorló önkormányzati emberként valamennyien tapasztaljuk, hogy ez a kettő hihetetlenül szétszakadt az elmúlt években, óriási eltérés van a feladatok és azok finansziális háttéré között. Hogyan látja célszerűnek az átfogó ellenőrzések és a célvizsgálatok arányát megteremteni? Hogyan látja mindezt a kis- és a nagyobb települések vonatkozásában megvalósítani? Köszönöm szépen, elnök úr.

Köszönöm szépen. Vágó Gábor képviselő úr következik.

Vágó Gábor kérdései

VÁGÓ GÁBOR (LMP): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Köszönöm a szót. Itt most nem szeretném a jelölő procedúrát kritikával illetni, ezt a sajtóban is lehetett olvasni, csak az itt elhangzottakhoz szeretnék hozzászólni. Domokos elnökjelölt úrhoz szólnának a kérdéseim. Azt mondta, hogy az ÁSZ stratégiáját a következő négy évre határozná meg, de önt 12 évre választja meg a parlament. Tehát hosszabb távon mik a főbb célkitűzései? Fontos dolog, amiről eddig nem volt szó, a pártok gazdálkodása. Az LMP a pártfinanszírozási törvényjavaslatát már benyújtotta, és ezt hál' istennek tárgysorozatba is vette a parlament. Ez tett egy erős iránymutatást arra, hogyan lehetne tisztább módon gazdálkodniuk a pártoknak. Ezt hogyan oldanák meg? Mert sajnos olyan visszasságokat hallottunk az elmúlt kampányban, hogy önkormányzatok támogattak pártokat. Ezt hogyan lehetne kitisztítani, hogyan lehetne a demokráciába vetett bizalmat visszaadni?

Ide kapcsolódik, hogy az ÁSZ feladata végül is az, hogy átláthatóan működjön az állam. Az LMP-nek az az egyik fő célkitűzése, hogy visszaadjuk az embereknek a demokráciába vetett hitet azzal, hogy látják, mi folyik az államon belül. Az átláthatóság a szakmai nyelvezet miatt kicsit nehézkes volt. Hogyan lehetne elérni, hogy folyamatosan monitorozva, akár az interneten, akár élőben hozzáférhetőek legyenek a jelentések, ne csak mérlegképes könyvelői képesítéssel lehessenek értelmezhetőek, hanem a közember is tudja, hogy ki mit lopott, hogy csúnyán fogalmazzak? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Arnóth Sándor képviselő úr jelentkezett. Tessék!

Arnóth sándor kérdései

ARNÓTH SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm a lehetőséget, elnök úr. Tisztelettel köszöntöm a jelölt urakat. A véleményüket szeretném kérni. Vagyunk itt néhányan önkormányzati vezetők a teremben. Mi a véleménye arról elnökjelölt úrnak, hogy az elmúlt mintegy másfél évben 20-nál több ellenőrzést kaptam, ebből kettő ÁSZ-vizsgálat volt. Semmi olyat nem állapítottak meg, amit szégyellnünk kellene, mert példaszerű a munka. Ennyi ellenőrzési dossziém van (*Mutatja.*), és egy kicsit tele a hócipóm az egésszel, hiszen ha csak mi kaptunk kettőt célzottan, akkor nyilván a 3200 önkormányzatnál ez 6400 ellenőrzés. Ezen kívül még a normális ellenőrzéseket is el kell végezni. Kíváncsi vagyok, hogy hol vannak ezek. Tehát arra vagyok kíváncsi, hogy vajon föl lehet-e használni a továbbiakban az ÁSZ-t olyan célokra, hogy egy önkormányzat életét gyökeresen felforgató és a munkát ténylegesen lefékező vizsgálatok sorozatával lehet bombázni az önkormányzatokat. Közben a főváros ebből semmit nem kapott. Nézzük már meg ezeket a dolgokat! Most adtam oda az egyik államtitkárnak egy vaskos dossziét, amely a jegyzőkönyveket és a tapasztalatokat tartalmazza, hogy most már vagy vigyenek minket a tömlőc legmélyebb fenekére, vagy hagyjanak minket békén dolgozni. Hagyjanak bennünket békén! Nem az ellenőrzéstől félek, mert nálunk minden ajtó nyitva van, minden dossziéba bele lehet nézni. Csak most már kapjon belőle más is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm én is. Lenhardt Balázs képviselő úr.

Dr. Lenhardt Balázs kérdései

DR. LENHARDT BALÁZS (Jobbik): Köszönöm szépen. A Jobbik Magyarországért Mozgalom súlyosan aggályosnak tartja azt a helyzetet, hogy a közpénzek hatékony és visszaélések nélküli felhasználásának ellenőrzésére a kormánypártok pártembereket, pártkatonákat akarnak állítani. Tekintettel jelentős számbeli többségükre, minden bizonnyal el

is fogják fogadni ezeket a személyi jelöléseket. Explicit módon ugyan nem jogszabálysértő ez a fajta eljárás, de a törvény szellemével, a jogalkotói akarattal mindenképpen ellentétes. Mind a két jelöltől szeretném kérdezni, hogy a több évtizedes pártkötődésüket tekintve hogyan fogják majd magukat és az általuk vezetett intézményt függetleníteni ettől a nyilvánvalóan létező és erős befolyástól. Mit fognak tudni majd válaszolni akkor, ha egyesek egyszer vagy rendszeresen kérnek önöktől valamit? Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Veres János képviselő úr!

Dr. Veres János kérdései

DR. VERES JÁNOS (MSZP): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Jelölt Urak! Az első kérdésem Domokos elnökjelölt úrhoz szól. Azt írja az önéletrajzában, hogy különböző tisztségek mellett az Állami Számvevőszék alelnökeit jelölő albizottság alelnökeként dolgozott a 2006-tól kezdődő ciklusban. Érez-e személyes felelősséget is abban, hogy ebben a periódusban a Fidesz képviselői egyetlen alkalommal sem fogadták el a jelölőbizottságon belül bármely jelölt parlament elé terjesztési javaslatát? Azaz érez-e abban személyes felelősséget is, hogy a Fidesz azon lehetőséggel visszaélve, hogy meghatározott többség esetén csak a Fidesz egyetértésével lehetett volna alelnököket jelölni a Számvevőszék alelnökévé, ezt végig blokkolta ebben a periódusban?

A másik kérdésem mindkét jelölthöz szólna. Pontosan tudják azt, hogy az önök jelölése kapcsán sokféle aggály mellett egy érdemi is elhangzott, sok szereplő részéről. Nevezetesen az, hogy az önök előzménye politikai előzmény. Polgármester úr esetében egy önkormányzati vezetői előzmény, nem pártos előzmény, Domokos László esetében pedig egy erős pártkötődést is tartalmazó előzmény. Ugyanakkor egyikőjük sem tért ki itt szóbeli programvázlatában arra, mit kívánnak tenni annak érdekében, hogy ez a fajta előzmény ne nehezedjen az önök megválasztása esetén betöltendő közfunkciójukban a későbbiek során fenntartásként vagy bármilyen más teherként közfeladatukra? Szándékosan hagyták-e ki ezt a kérdést? Ha van erről kialakított álláspontjuk, hogy hogyan kívánnak megválasztásuk esetén ezzel a helyzettel szemben az egész országot szolgálni valamennyi, nemcsak egy, nemcsak több párthoz kötődő intézményi és személyi körrel való foglalkozásban, akkor azt szívesen meghallgatnánk, hogy mi ezzel kapcsolatban az elgondolásuk. Önmagában azt, hogy nem beszéltek róla, szerencsétlen dolognak tartom, ezért is kérdezek rá. Nem akarok véleményt ebben a kérdésben megfogalmazni addig, amíg az önök álláspontját nem ismerjük meg. Köszönöm.

Dr. Nyikos László kérdései

ELNÖK: Köszönöm én is. Engedjék meg, hogy az első kör végén magam is megfogalmazzak egy kérdést mind az elnökjelölt úr, mind az alelnökjelölt úr számára. Európában közismert, a szakmában közismert, hogy sokféle típusú számvevőszék létezik, de ezek alapvetően három fő csoportba sorolhatók. Az egyik klasszikus csoport a latin modell. Ezek bírósági rendszerű számvevőszékeknek is mondhatók, ahol maguk realizálják az általuk feltárt szabálytalanságokat. Ide tartoznak a dél-európai országok, nevezik ezt french systemnek, francia modellnek is. Ebben tehát szankcionálási jogkör is van. A másik fő csoportot alkotják az angolszász, a skandináv, a balti országok, ahol véleményt mondanak a pénzügyi beszámolókról, ez a financial audit néven elhíresült szakkifejezés. Ők nem döntenek el semmit sem, nincs szankcionálási joguk, csak szakmai véleményt mondanak, és véleményük szakszerűségéért felelnek. A harmadik modell annyiban különbözik az előző kettőtől, hogy használja mindkettő szakmai módszereit, viszont a vezetési modelljük

különböző. Ilyen a szlovén számvevőszék, itt, tőlünk délre, 300 kilométerre, ilyen a német számvevőszék, ahol a vezetők testületet alkotnak, és az elnök csak a primus inter pares, tehát nem az elnök dönt egy személyben, mint a magyar Állami Számvevőszéknél, hanem a választott vezetők alkotnak egy döntésre jogosult testületet.

A kérdésem az, kedves jelölt urak, hogy önök melyik modell felé mozdítanák el a Számvevőszéket. Melyik modellt kívánják működtetni?

Ha nincs több kérdés (*Arnóth Sándor jelentkezik.*), bocsánat, akkor ez már a második kör.

ARNÓTH SÁNDOR (Fidesz): Csak egy kiegészítésem lenne. A negyedik modellt én mondanám el, ez a balkáni modell, amikor isten ostorának próbálják használni a hivatalt.

ELNÖK: Bocsánat, mi a negyedik?

ARNÓTH SÁNDOR (Fidesz): A balkáni, amikor isten ostorának próbálják használni az ÁSZ-t. Ha erről tudnának pár szót mondani, megköszöném.

ELNÖK: Akkor, tessék parancsolni válaszolni!

Domokos László válasza

DOMOKOS LÁSZLÓ, az Állami Számvevőszék elnökjelöltje: Köszönöm szépen a kérdéseket, megpróbálok ezek sorrendjében válaszolni.

Dancsó József első kérdésével, hogy hangsúlyt kell fektetni a bevételek-kiadások egyensúlyára, egyetértek. Az állami vagyongazdálkodás tekintetében nem a vállalati kört érzem igazán problémásnak, hiszen a vállalati körben, normál esetben, ha jó tulajdonos van, akkor az jól végzi a munkáját. De a nem állami vállalatokban lévő állami tulajdon esetében valóban felvetődik az állami számvitel kérdése. A német modell külön veszi a működési költségvetést, külön a vagyont, és annak külön mérlege van. Azt gondolom, ez megfontolandó, hiszen tiszta, átlátható képet ad. Viszont ez ma nem feltétlenül elég tiszta, itt lehet kezdeményezni módosításokat.

Az amortizáció helye, szerepe adott a számvitelben, viszont nem élnek vele. Többnyire azért nem, mert egyrészt a régi, '90 előtti világhoz hozzászokva, a vagyon pótlását általában mindig a nagy költségvetési kasszából várják külön-külön, legyen az a Pénzügyminisztérium vagy bármelyik hivatal, mondjuk közigazgatási hivatal. Legalább ennyire igaz ez az önkormányzatokra is, miközben éppen Veres János vezetésével már négy éve bejelentették, hogy ehhez nem kíván forrást adni a magyar költségvetés, mert nincs rá módja. Ők így fogalmaztak akkor. Azután mégis csak adtak, de ennek a részleteibe most nem mennék bele, például a megyében is néhány önkormányzatnak december 27-én mégis csak osztottak vagyont bizonyos állami forrásokból.

De ez nem mentesíti a folyó működés egyensúlyát az államháztartásban. Hogy valóban ne veszteséges tevékenységet végezzen, ha nem kötelező feladatot lát el egy önkormányzat vagy egy állami szervezet, és ne történjen meg az, hogy piacszaró módon ebbe az amortizáció nincs beleszámolva. Szabályosan ez nem okoz veszteséget, de annyival csökkentett fedezeti háttéré van, és ezt szerintem bele kell építeni az állami szféra árképzési rendszerébe. Ezáltal egyébként valóban megvalósulna az, amit Veres János szeretett volna, a költségvetésbe a saját vagyon pótlási forrásait be kellett volna építeni. Ezt Békés megyében ebben az évben egyébként megépítettük, csak éppen a legkisebb pénz esetében nagyon nehéz ilyen rendszert működtetni. Ennek ellenére, azt gondolom, egy fenntartható fejlődés, amit annyiszor hallhatunk az európai uniós források tekintetében, akár a magyar költségvetésben

ekkor épülne meg. Ez kritikája egyébként az elmúlt időszaknak, hogy elvárásokat megfogalmazott, de a feltételeket nem teremtette meg a rendszer. Nyilván a pénzügyi mozgástér esetében ebbe az irányba kell elmozdulni. Ez, meggyőződésem szerint, nagyon fontos kérdés a vagyongazdálkodás tekintetében.

Vágó Gábor felvetésére. Azért beszéltem négy év stratégiájáról, mert erről szól a törvény. Még ebben az évben fogja tárgyalni a szakbizottság, és közösen fogjuk ezt meghatározni. A 12 éves célkitűzések esetében, lehet, hogy nem hangsúlyoztam eléggé, a rend a stabilizáló erő. A rend, az átláthatóság, amit ön is megfogalmazott, képviselő úr, közös érdekünk. A képviselőknek, legyenek kormánypártiak vagy ellenzékiek, a lakosságnak, a végrehajtó hatalomnak segítenie kell ezt az átláthatóságot, amivel szemben joggal merül fel kritika. Ez nemcsak az Állami Számvevőszék feladata, ez közügy, amiben közösen kell majd keresni a megoldást.

A nyilvánosságot tekintve nagyon jó az Állami Számvevőszék weblapja, használható információk olvashatók ott, minden jelentés ismert. Mégsem eléggé közismert. Ez egy közös kommunikációs feladat lesz, erre utaltam. Lehet, hogy osztályozni kell 1-től 5-ig, mint az iskolában. Bár ezzel sokan nem értenek egyet, de azt gondolom, ez lehet egy jó válasz, mert az, hogy kik az 5-ösök és kik a 2-esek, egyértelmű minőségi jelzés. Ahogy az egyetemeken is a pontszámok alapján lehet besorolni a hallgatókat. Nem kell túlbonyolítani a kérdést. Ez sokkal átláthatóbb, és ez is egy módszertan. Még nem gondoltam végig, de érzem, hogy sokkal egyszerűbbé kell tenni.

Aki lopott – mondta, és erre jelzem, minden jelentést megkap a Legfőbb Ügyészség. Tehát minden jelentés alapján megteheti, hogy ő maga tesz feljelentést. Történnek is ilyen kezdeményezések, rendőrségi, ügyészségi megkeresések vannak. Erről már kértem is információt, ma is folynak ilyen ügyek. Úgy gondolom, hogy ezek aránya sajnos nőni fog, de okkal.

A pártok finanszírozása. Az ÁSZ tett már javaslatot a pártok finanszírozásának átláthatóbbá tételére ismereteim szerint. Az akkori kormányzat és a parlamenti többség nem fogadta el, de ezt most nem akarom senkire sem hárítani. Általában nem döntöttek róla. Indokolt sok tekintetben, hogy átláthatóbb, világosabb szabályok legyenek, de ezt nem az Állami Számvevőszéknek kell megoldani. Javaslatát megtette, ha ott leszek, újból kézbe fogjuk ezt venni, szerintem kell erről egyeztetni, mert ahogy ma van, az nincs jól. Ebben egyetértünk. Az átláthatóság irányába, a pontosabb elszámolás irányába kell haladni. Ha jól értettem, a választásokkal kapcsolatos költségekre gondolt, az pedig egy külön ügy. Ez az egyik legérzékenyebb kérdéskör a Magyar Országgyűlésben, amivel egyetérttek. Konszenzust kell ebben teremteni, és az Állami Számvevőszéken ez nem fog múlni.

Arnóth Sándorral egyetérttek, arányosság kell az ellenőrzésben. Látszik, hogy kisvállalkozókat ugyanúgy ellenőriznek, mint nagy, tízezer vagy ötvenezer négyzetméteres multinacionális bevásárlóközpontokat. Eddig ez volt az állami gyakorlat: egy kicsi, egy nagy. De micsoda különbség egy kicsit ellenőrizni annyiszor, mint ahányszor egy nagyot! Úgy gondolom, hogy négyzetméter-arányosan vagy forgalomarányosan érdemes gyakorítani az ellenőrzést, valószínűleg a költségvetési súlyának megfelelően. Erre utaltam a főváros és a többiek viszonylatában is. Ha ennyi kapacitás van, akkor ezt ésszerűbben kell beosztani. Ez elnöki hatáskör ismereteim szerint, de nyilván ezt majd közösen át fogjuk tekinteni.

Egyébként az egy mélyebb probléma, amit Arnóth Sándor felvetett, hogy az Állami Számvevőszék, meglepődve hallottam ezt a gyakorlatot, névtelen bejelentésre is vizsgálódik, ellenőriz. Ez számomra elég megdöbbentő, megmondom őszintén, hiszen az Állami Számvevőszék a Magyar Országgyűlés számára kell hogy ellenőrzést végezzen, nem pedig a „bejelentők országa” néhány tagjának felvetése alapján. Át kell gondolni, hogy ezt a kettőt hogyan kell összehangolni, hogy mégis csak figyelembe legyenek véve a bejelentések, de ne ezek határozzák meg az ellenőrzés arányait, irányát, esetlegesen leterelve fontos ügyekről,

mert ez így nem helyes. Azt gondolom, ebben több bölcsességre van szükség, sőt, bizonyos szabályok felülvizsgálatára is. Ismereteim szerint százas nagyságrendű a névtelen bejelentések száma, amire az Állami Számvevőszék megpróbál válaszolni. Ez hihetetlen esetlegességet teremt az ellenőrzések esetében egy ekkora szervezetnél. El kell dönteni, hogy erre van-e igény. Úgy érzem, talán kevesebb súlyt kellene helyezni ezekre az egyszeri bejelentésekre, szemben az átfogó ellenőrzésekkel, amelyek valódi információkat adnak. Vannak nyomozati szervek, amelyek ilyen típusú vizsgálatot le tudnak folytatni. Remélem, hogy a főügyész úrral, illetve a rendőrséggel egyeztetve ezt meg is fogjuk tudni oldani. Vagy a közigazgatással, ha azt érintő bejelentésekről van szó.

Politikai előzmények és a közpénzek felhasználásának ellenőrzése. A törvényt be fogom tartani. A törvény úgy szól, hogy le kell mondani a párttagságról, a megyei közgyűlési elnöki posztról és az országgyűlési képviselőségről is. Jelzem, és ez egy picit válasz Veres Jánosnak, gondolom, ő is ismeri a törvényt, hogy a törvény betartásáról nem kell külön nyilatkozni, azt szoktam mondani általában, a törvényt be kell tartani. Ha nem tartják be, akkor kell szólni miatta. Ezért nem tértem ki erre külön. Nagyon fontos, hogy általában jogkövető gyakorlat legyen Magyarországon, így ezt magamra nézve is kötelezőnek tartom. Engedjék meg, az pedig szakmai kérdés, hogy ha engem megbíznak egy független ellenőrző szervezet, a Számvevőszék irányításával, akkor a lehető legjobb képességeim szerint próbálok ennek megfelelni, mint ahogy eddig is minden egyes esetben tettem. És amennyire lehet, mindenkor azoknak a testületeknek szeretnék megfelelni, itt most a Magyar Országgyűlést is beleértve, amelyek a megrendelők, amelyek jogilag is kapcsolódnak hozzá. Ebből a szempontból, azt gondolom, a Magyar Országgyűléssel kell kapcsolatot kiépíteni, nem pedig az egyes frakciókkal. Bár ez a kettő nehezen lesz majd szétválasztható, de nyilván ebben egyforma a megközelítés, egyenlő közelségben vagy egyenlő távolságra kell lenni minden egyes szereplőtől. Úgy gondolom, szakmailag felkészült vagyok ennek a problémának a kezelésére. Miután minden összeférhetetlenségtől meg fogok szabadulni, amit a törvény előír, ez nem kevés.

Itt még szeretnék válaszolni Veres János és a Jobbik kérdésére is. Ha a törvényalkotó azt szerette volna, hogy országgyűlési képviselő, megyei közgyűlési elnök, polgármester ne legyen ÁSZ-elnök, akkor ezekre is négyéves moratóriumot írt volna elő, ahogy a kormánytagok esetében és a pártok országos vezetősége tekintetében. A törvényalkotói szándék az volt, hogy 10 napon belül ezt az összeférhetetlenséget meg kell szüntetni. Azt gondolom, a törvényt be kell tartani. De ha kitekintünk nemzetközi példákra, akkor engedjék meg, hogy idézzem Kovács Árpád szavait. „A pártpolitikai felvetést azért nem tartom helyénvalónak, mert az ÁSZ-ról szóló törvény világosan fogalmaz, hogy ki miképpen minősíthető ebben a tekintetben. Az európai gyakorlat pedig megosztott. Napjainkra egyre kevesebb olyan európai ország van, ahol pártkötődés nélküli, nem pártpolitikusként számon tartott szakember tölti be ezt a funkciót. Németországban szociáldemokrata, Hollandiában szociáldemokrata, Lengyelországban Kaczyńskihez közeli, korábbi kereszténydemokrata, illetve parasztpárti, Szlovákiában a korábbi kormány postaügyi minisztere, Norvégiában szocialista, korábbi hadügyminiszter a vezető, talán a latin országokban van ettől eltérés.” Zárójelben mondom, talán ott van most a legnagyobb pénzügyi, költségvetési probléma – nem az északi országokban, inkább a déliekben –, ahol egyébként függetlenségre törekedtek az Állami Számvevőszék vezetésében.

Még egy mondatot szeretnék idézni Kovács Árpád interjújából: „Tehát mindkét megoldás politikamentes, illetve politikai szakmai is lehet jó, az idő dönti el.” Én azt kérem, adjanak időt arra, hogy ez eldőlhessen. Én mindent meg fogok tenni annak érdekében, hogy egyformán távol legyek minden politikai erőttől, és azt gondolom, ennek meg is tudok felelni. *(Dr. Lenhardt Balázs: A múltat végképp eltörölni.)* A múlttal kapcsolatban a törvény szerint

fogok eljárni, úgy gondolom, ez egyértelmű. Gondolom, másnak a múltját is nehéz eltörölni, igaz, elnök úr? Vagy képviselő úr, bocsánat.

A személyes felelősség kérdését vetette föl Veres János. Szokásosan nagyon ügyesen kérdez miniszter úr, hiszen nem nyilvános ülések jegyzőkönyvére kérdez rá. Tartsunk erről nyilvános ülést, hogy kinek milyen javaslatai voltak, és miért nem született döntés? Ha ez az igény, akkor elnök úrnak ezt kezdeményeznie kell, akkor kitérhetünk rá, hozzuk be a jegyzőkönyveket. Úgy gondolom, ez közös felelősség volt, de mindig nagyobb a kormányoldal felelőssége, hogy legyen az ÁSZ-nak elnöke, alelnöke. Ezt viszont önök nem fogadták el. Ezért ilyen szempontból helyesnek tartom, hogy a Fidesz-KDNP-frakció felvállalta ezt a jelölést. Részükről kettőnket jelöltek. Abban, hogy mások nem jelöltek, hadd ne legyenek már vétkes! Az előző négy évben a kormánynak volt nagyobb szerepe abban, hogy jelölteket állítson, de úgy tudom, ők sem jutottak el odáig, hogy jelöltté váltak volna egyáltalán. Ez az időszak két évig tartott, 2006-2008 között. A 9 év hosszabb dolog, ha képviselő úr úgy gondolja, jobban vissza tudja idézni.

Alkotmányos kérdések, Nyikos László. A múltkori vitában is nagy tisztelettel hallgattam elnök úrnak ezt a felvetését. Jelenleg, azt kell mondanom, az egyetlen helyes válasz, hogy a mai alkotmányt kell betartani. Fölhívta a figyelmet sok tekintetben az elnök úr arra, hogy talán aggályos a mai alkotmány betartása is. Ezt most nem említette. Ezt átgondoltam. Láthatóan alkotmányozási folyamatot indít el a Magyar Országgyűlés, és az ÁSZ mindenféleképpen jelentkezik, hogy a gazdasági alkotmányozási folyamatban részt vegyen. Ha ez így lesz, nyitottak leszünk. Belátom, hogy lehetne jobban is szabályozni az ÁSZ szerepét, de ezzel nyitott kaput dönget. Hadd ne menjek bele ebbe, az kimondottan kompromisszum kérdése kell legyen, hogy milyen lesz a magyar alkotmány módosítása. Állunk elébe, úgy gondolom, alkotmánybírói gyakorlattal bíró személyeket, vagy megfelelő alkotmánybírói segítséget is be fogunk vonni. Van ott mit helyre tenni, gondolok például a vagyongazdálkodásra előírt alkotmányos kritériumokra. Köszönöm a türelmet.

ELNÖK: Köszönöm szépen, elnökjelölt úr. Most Warvasovszky úr következik a válaszaival.

Warvasovszky Tihamér válasza

WARVASOVSZKY TIHAMÉR, az Állami Számvevőszék alelnökjelöltje: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Dancsó József képviselő úr kérdezte az önkormányzati feladatok szétválasztását. Azt hiszem, az elmúlt évek nagy mulasztása az volt, bár többször nekifutottak a képviselőtestületek, hogy határozzuk meg egyértelműen, az ágazati törvények szerint kinek mi a feladata, határozzuk meg az önkormányzatok feladat- és hatáskörét. Az előbb említettem, hogy az ÁSZ jelzése alapján kormányhatározatok születtek, de azok végrehajtása nem történt meg. Meggyőződésem, hogy ha kell, egyértelműen módosítani kell az önkormányzati törvényt is, hiszen vannak olyan feladatok, amelyeket önkormányzatokhoz telepítettségét semmi nem indokolja. Azok lehetnek állami vagy állami finanszírozású feladatok is.

Az önkormányzatokhoz telepített feladatokat pedig egyértelműen meg kell tudni finanszírozni. Hiszen valahol van egy célpont ebben a gazdasági helyzetben, az önkormányzatoknak vállalkozóbarát önkormányzatoknak kell lenniük, ebbe az irányba kell elmozdulni. Ehhez nyilván az kell, hogy az önkormányzatok saját bevételi forrásaik növelésére ösztönözve legyenek, és ezeket vissza tudja forgatni az önkormányzati gazdaságba vagy a település gazdaságának élénkítésébe. Nagyon sok önkormányzat már így dolgozik, a nullabázisú költségvetés már nagyon sok területen rendelkezésre áll. Az önkormányzati szövetségek többször tettek már le javaslatokat erre, ezeket újra elő kellene venni, átgondolni,

illetve a parlamentnek jelen bizottsága és önkormányzati bizottsága is nagyon fontos feladatot tud ezen a területen betölteni. Meggyőződésem, hogy ezt a kérdést minél hamarabb napirendre kell tűzni. Ebben nyilván az ÁSZ eddigi jelzéseit, munkáját, tapasztalatait is hasznosítani kellene.

Dancsó képviselő úr kérdezte az átfogó ellenőrzések, céll ellenőrzések arányát. Itt elhangzott többfajta megközelítés. Képviselő úr említette gyakorló önkormányzati emberként, hogy az ÁSZ ellenőrzések időnként agyonterhelnek egy kis önkormányzatot tekintve, de például Budapesten átfogó ellenőrzést nem tartott az ÁSZ. Azt hiszem, hogy az ÁSZ jelenlegi kapacitását figyelembe véve és ismerve, inkább a céll ellenőrzések irányába mennénk el, projekteket ellenőriznénk, hiszen nagyon sok külső, európai uniós forrás is bevonásra kerül, és egyetértek elnökjelölt úrral, azok ellenőrzése nem a megfelelő irányba halad. Azt, hogy az ÁSZ folyamatosan részt vegyen az ellenőrzésekben, nem tartanám célszerűnek, hiszen utána nincs, aki számon kérje a végkifejletet.

A kis önkormányzatok az elmúlt években meglehetősen csapdahelyzetbe kerültek, hiszen évek óta olyan feladataik vannak, mint egy iskola tetejét felépíteni, a vízelvezetést megoldani, és sorolhatnám a példákat. Éltek ugyan a pályázati lehetőséggel a különböző regionális fejlesztési tanácsi és egyéb pályázatokon, de ehhez hozzá kell tenni az önrészt, meg kell oldani az előfinanszírozást. Itt azt hiszem, és erre céloztam, hogy az ÁSZ-nak egy bizonyos szempontból a törvények betartatása és a figyelemfelhívás mellett fontos szerepe kell hogy legyen a segítségben. Azon irányok megmutatásában, hogy te, kis önkormányzat, nincs szakapparátusod, nincs megfelelő végzettségű jegyződ sem, hogyan tudsz boldogulni. Ahogy említettem, ebben lehetőséget látok. Lehet, hogy ehhez törvényt kell módosítani. Az önkormányzatoknál többségében előírás a könyvvizsgálók alkalmazása, bár a jelenlegi törvényi keretek között a könyvvizsgálók szerepe és lehetősége eléggé korlátozott. Őket is valamilyen formában be kellene vonni segítőként, illetve a közigazgatási hivatalokat is.

A politikáról azt hiszem, itt nem elhallgatásról van szó, hiszen az önéletrajzom magáért beszél. Meggyőződésem, hogy egy polgármesternek 12 éve vezetni egy megyei jogú várost pártkatonaként nem lehet. Nem szabad, és nem is lehet. Hiszen akik ismerik és végignézik Fehérvár politikai útját, összetételét, tudják, hogy különböző összetételű és többségű önkormányzatban vagyok a harmadik ciklusban polgármester. '94-ben, amikor bekerültem az önkormányzati munkába, a Fidesz polgármestere fideszes többséggel kért fel arra, hogy legyek gazdasági alpolgármestere a testületnek. Azt pedig természetesnek tartom, ahogy elnökjelölt úr is elmondta, hogy minden ilyen jellegű kööttséget meg kell szüntetni, le kell azokról mondani. Egyébként soha nem voltam az MSZP tagja. Ez egy kicsit válasz Verses János képviselő úrnak, miniszter úrnak is.

Természetesen, ha az ember felesküszik valamire, itt, a parlamentben mint országgyűlési képviselő az alkotmányra, otthon is az alkotmányra és a város szolgálatára, ha felesküszik az önök bizalmából az Állami Számvevőszék alelnöki posztjára, akkor ezt a feladatot is, nemcsak a törvényi előírás miatt, hanem az ember meggyőződése és eddigi munkája alapján pártpolitika-mentesen, szakmaisággal és legjobb tudása szerint kell hogy végezze. Egyébként azt hiszem, pártkatona vagy sem, olyan emberek kerülnek az ÁSZ élére, akiknek van önkormányzati, illetve parlamenti gyakorlatuk, ezzel talán jobban el tudjuk érni azt a jövőben, hogy az ÁSZ jelzései értő fülekre találjanak, hiszen volt gyakorlatunk a törvényalkotásban, és ismerjük a törvényalkotás menetét.

Amit elnök úr kérdezett a különböző modellekről. Azt hiszem, nagyon fontos az angolszász modell, a financial audit, de lehet, és nyilván ez törvény, alkotmány kérdése, én változatlanul a törvényesség és szakszerűség mellett az ÁSZ segítő szándékát szeretném valamilyen formában erősíteni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, alelnökjelölt úr. Még egyszer: esetleg kérdést kíván-e feltenni valaki? (*Vágó Gábor jelentkezik.*) Aki még nem kérdezett, inkább azt javasolnám. (*Nincs jelentkező.*)

Mielőtt megadnám a szót vélemények elmondására, egy félreértést hadd tisztázzak. Domokos elnökjelölt úr élő klasszikusként idézte az Ász előző elnökét. Ő azt mondta pár évvel ezelőtt, hogy az Állami Számvevőszék működési modelljét, ellenőrzési filozófiáját az angolszász típusú modell felé szeretné eltolni. Hozzáteszem, hogy a jelenleg hatályos törvény nagyon nagy mozgásteret biztosít ehhez, tehát semmiféle ellentmondás nincs a financial audit és a szakszerűség között. Olyannyira nincs, hogy az maga a szakszerűség. Én valójában azt kérdeztem volna önöktől, hogy három vagy három és fél durván felvázolt modell közül, ahogy Arnóth Sándor kolléga úr mondta, melyik felé akarják mozgatni a Számvevőszék karakterét. Mert most a mozgástér erre elég nagy. Ha nem lesz új törvény, amelyik majd világosan definiálja, hogy mit kell ennek az intézménynek tennie, mert ez most nem egészen világos, előttem legalábbis, akkor ebben a mozgástérben merre felé akarnak indulni? Ez lett volna a kérdésem.

Amit erre Domokos elnökjelölt úr válaszolt, hogy alkotmánysértő állapot, az egy másik történet. Én benyújtottam egy törvényjavaslatot, remélem, megkapja a támogatást, éppen az önök érdekében, ha megválasztják önöket, hogy ne azzal kezdjék a napjaikat a Számvevőszéknél, hogy beleszökkennek egy alkotmánysértő állapotba. Mert ott bizony 20 éve alkotmánysértő helyzet van. Úgyhogy ezt együtt kell majd megoldanunk, azt gondolom, ebben partnerek lehetünk egymás számára. Ennyit a kérdés kiegészítésére.

Most a vélemények elmondása következik. Ki akar véleményt mondani? Babák képviselő úr!

Babák Mihály véleménye

BABÁK MIHÁLY (Fidesz): Mélyen tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Kezdem az ön nyitó gondolataival, hogy szerencsétlen helyzet alakult ki. Elnök úr, kérem, lehetséges, hogy szerencsétlen a helyzet, mert hosszú ideje nem volt elnök és alelnök, ez tényleg így igaz, de szerencsés a tekintetben, hogy lesz elnök és alelnök. Nagyon bízom benne. Úgyhogy ne legyen, kérem, depressziós. Hogy miért nem volt eddig elnök- és alelnökjelölés? Mert nem volt politikai szándék. Nem állt érdekében valakinek, mégpedig komolyan nem. Gondolják csak végig, hogy 2006-ban hogyan ismerhettük meg az államháztartás adatait, és ehhez mennyiben asszisztált a Számvevőszék! Akkor talán az azt követő állami gazdálkodás nem szerette volna, ha mindent megismerünk, mi, az Országgyűlés és a költségvetési bizottság sem. Tehát úgy gondolom, politikai szándék nem volt e tekintetben. Ezért szükséges és sürgős a feladat.

Elnök Úr! Az ellenzéket nem korlátozzuk. Az ellenzéknek vannak jogosítványai. A jogosítványokat pedig a választók korlátozták, itt senki nem vette el önöktől a jelölés lehetőségét. Ön ezt fájlalta. Kérem, túl kell esni egyszer azon, hogy a Magyar Köztársaság állampolgárai döntöttek, adtak egy bizonyos parlamenti többséget, és adtak egy ellenzéket, amelynek szintén megvannak a kompetenciái. Ezzel a kompetenciatöbblettel és csekélységgel vagy éppenséggel kevésséggel együtt kell tudni élni. Ez nem jelenti azt, hogy a többség nem fogadja be a kisebbség véleményét. Ettől nem kell depressziósnak lenni, kedves elnök úr, mert úgy gondolom, nem korlátozzuk a lehetőségeiket. Tegyük a dolgukat, ellenőrizzék a kormánypárti többséget, és jelöljenek akkor, amikor a törvény lehetőséget ad erre.

Dr. Veres János felveti azt, hogy miért nem volt számvevőszéki elnök- és alelnökjelölés. Úgy gondolom, akkor önök voltak többségben, az önök kezében volt a lehetőség. Ez is analógia az általam imént mondottakra. Többségben voltak, így ez is igazolja azt, hogy valószínűleg nem akartak kontrollt, „igazi fejjel” rendelkező Számvevőszéket.

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim! Úgy gondolom, elnökjelölt úr tájékoztatójából ki kell emelnem jó néhány dolgot, amelyeket nagyon pozitívnak tartok. Mégpedig először a költségvetési szféra teljes területének átvizsgálását és nyitottságát. Ugyanis nem hiszem, hogy csak egyes kiadásokat kell ellenőrizni, hanem a költségvetési szféra súlyának és arányainak megfelelően több területet is át kell ölelnie, semmint hogy csak az önkormányzatokat ellenőrizték. Ez nagyon fontos. Én is átestem azon, hogy több szervezet igen sűrűn látogatott, végtelenül örültem neki, mert jól alszom, biztonságban érzem magam. Jó lenne, ha a Magyar Köztársaság központi költségvetése kapcsán az országgyűlési képviselők is jól aludnának, mert minden rendjén folyik, minden ellenőrzött. Úgy gondolom, elnökjelölt úr, hogy stratégiai partnernek kell tekinteni továbbra is az Országgyűlést és a bizottságot is. Ez nagyon fontos, ezt vettem ki szavaiból.

Amit a rendről, fegyelemről, törvényességről, átláthatóságról, gazdasági racionalitásról mondott, fontos szempontok. Ismerve az ön előéletét, ebben nagyon bízom, ezért szeretném is kiemelni. Fontos az a megjegyzés, amit a vagyongazdálkodással kapcsolatban említett. Az eddig paternalista és pazarló, sőt, értéket vesztő vagyongazdálkodás nem tartható. Jelentős hasznok maradnak el a költségvetés bevételi oldalán azért, mert a vagyonnal nem megfelelő módon gazdálkodnak. Hozzáteszem az amortizáció kérdését is. Amikor egy paternalista cég esetében fölvetettük a megújítás szándékát, mondjuk a víz- és csatornahálózatnál, a szakma kifeküdt. Pedig a pék is tudja, hogy a kemence amortizációját a kifli és a kenyér árába be kell számolni, mert ez teremt forrást ahhoz, hogy új kemencét vásároljon. A Magyar Köztársaság a rendszerváltás óta nem tudja azt, hogy ezt tartalékolni kell, akumulálni kell, ezért romlik, pazarló a vagyongazdálkodás. Elnök úr, ezekben a kérdésekben ismerem hétköznapi cselekvéseit, azok nagyon szimpatikusak számomra. Ezt erősítenie kell a Magyar Köztársaság kormányának és parlamentjének is.

Úgy gondolom, hogy az ellenőrzések tekintetében nagyon fontos a non-profit szervezetek, különösen a kiszervezett cégek ellenőrzése, mert az a helyzet, hogy elfolyik a pénz. Nem tudni, hogy ez a Max Weber-i elmélettel egyezik-e – cél-feladat-szervezet-feltétel, ez a pénz felhasználásának hatékonysága –, ugyanis jó esetben a cél csak sanda volt, a feladat sanda volt, a pénz pedig folyt, mégpedig agyonduzzasztott szervezeteken keresztül.

Nagyon fontosnak tartom elnökjelölt úr szavaiból, hogy nemcsak a kiadásokat kell ellenőrizni, hiszen a költségvetésnek két oldala van, bevételi és kiadási. A bevételi oldalra is rá kell tekintenie a Számvevőszéknek, és ahol gondot jelent, akár a kormánynak, akár a parlamentnek, jobbra a parlamentnek és a költségvetési bizottságnak jelezni kell azokat az anomáliákat, amelyek a bevételek elmaradásával kapcsolatban jelentkeznek. Gondolok itt például az adók meg nem fizetésére, ripacs példa erre a Malév esete.

Nagyon furcsállottam, amikor elnök úr 15 percet késett, és 5 percet adott az elnökjelölt úrnak, ez nem volt valami korrekt. Engedje meg, kérem, hogy ami nem tetszik, azt megjegyezzem, ahogy önnek is van lehetősége erre, most én is élek ezzel. Nem bírálom, csak az ügy súlyával nem volt arányban az ön által szabott időkorlát.

Pártkatonák. Hölgyek, urak, ezt el lehet mondani minden alkalommal. De előtte szét kell nézni Európában. Ezt jó lenne befejezni, mert nap mint nap hallom, és már a könyökömön jön ki. Európában ez működik, és Magyarország sem kivétel. Nézzék, a teremben vannak fiatalok, akiknek több jövőjük van, mint múltjuk. Több jövőjük van, bízom ebben, és bízom bennük is. Vannak ebben a teremben viszont olyanok is, akik több múlttal rendelkeznek, mint jövővel. Tehát nem ma születtek, eddig éltek, és van múltjuk. Úgyhogy kéretik ezt tudomásul venni. Ez biológia, hogy egyszer megszületünk, egyszer elmegyünk, közben nem mindegy, életünk melyik szakaszán állunk. Bízom abban, hogy elnökjelölt úrnak jövője van e tekintetben. Nem hiszem, hogy ezeket a kérdéseket most forszírozni kellene egy bizottsági ülésen, amikor inkább szakmai kérdésekre kellene koncentrálni. A politika sok mindent átsző. Lehet erről jó és rossz véleményünk, de ez a realitás. Viszont szeretném kérni

elnökjelölt urat és alelnökjelölt urat is, hogy a törvényben előírt feltételeknek tegyenek eleget, és tegyék a dolgukat esküjük szerint. Bízom önökben.

Kéréseimet is szeretném megfogalmazni. Mégpedig azt, hogy mivel a költségvetési gazdálkodásra nagyon jellemző, jelezzék számunkra, ha paternalista, bázis szemléletű finanszírozást tapasztalnak, mert úgy gondolom, költségvetésünk állapotára nagy hatással van az, hogy jelenleg még nagyon sok költséghely, fő- és alfejezetek bázis szemléletűen terveződnek. Ezt a paternalista módszert nem lehet fenntartani. Fontosabb lenne a nullabázisú költségvetés, hogy milyen feladathoz adunk forrást és mennyit. Ebben a következő kérésem is benne van, hogy ahol lehet, az üzemgazdasági szemlélet uralja el az ellenőrzést, ugyanis nemcsak törvényességi, hanem célszerűségi és gazdaságossági vizsgálatokat is szükségeltetik elvégezni, különösen a költségvetésnél. Nem mindegy, hogy hasznosan folyik el az a pénz, vagy haszontalan kérdéseket finanszírozunk, régen nem szükséges ügyekre folyik el az állami költségvetés.

Javaslom elnökjelölt úrnak és alelnökjelölt úrnak is, hogy próbálják meg összehangolni vizsgálataik kapcsán a munkatervüket, amennyire lehetséges, hogy az erősítse a magyar pénzügyi ellenőrzési rendszert, ne pedig kioltásák egymást az egyes ellenőrzések. Lehetőleg a párhuzamosságokat küszöböljék ki, mert ilyen gazdaságtalan megoldás is van, hogy az ellenőrző szervek eléggé bonyolultan, de sokszor ugyanazt, csak más szempontok szerint, összehangolatlanul ellenőriznek, és az eredmény elsikkad. Mert az ellenőrzések eredménye sem összehangolt, nem használják egymás eredményeit. Hadd említsem meg, hogy például a KeHi szokott vizsgálgódní, aztán a kincstár, a Számvevőszék, a Költségvetési Tanács. De az egyes tárcák megszüntetett belső ellenőrzésének is kellene vizsgálni dolgokat. Ilyen nincs most, ezt is helyre kell majd állítani, hiszen a munkafolyamatba épített ellenőrzés biztosítja valamelyest a törvényességet. Jelenleg az mondható el a magyar költségvetés államigazgatási fejezeteiről, hogy nincs belső ellenőrzés. Gondolják el, micsoda fantasztikus probléma!

Az a kérés továbbá, hogy a jelölt urak tapasztalataikkal és javaslataikkal tiszteljék meg a törvényhozást. Ezt pedig úgy szeretném, hogy ha vannak jelentős ellenőrzéseik, amelyeket önök fontosnak tartanak személy szerint a bizottság tagjainak hívják fel erre a figyelmét, hogy ne keresgessük mindig a Számvevőszék weboldalán. Ha az nem is kerül napirendre, de legalább tájékozottak lehetünk, hiszen elsősorban stratégiai feladatot tölt be az Állami Számvevőszék. Nagyon szeretném, ha ebben jelentős változás történne, ha az önök ellenőrzése a mi ellenőrző munkánkat is segítené. Elnök úr, köszönöm a lehetőséget.

Dr. Nyikos László reflexiója

ELNÖK: Én is köszönöm Babák képviselő úr hozzászólását. Ami az ülés vezetésének stílusát illeti, részben igaza van képviselő úrnak, én valóban késtem, emiatt elnézést is kértem, de nem akartam indokolni, hogy miért késtem. Nyilván nem valamilyen bagatell ok miatt. Ezt követően pedig nem korlátoztam elnök-, illetve alelnökjelölt urak felszólalását, pusztán javaslatot tettem arra, hogy lehetőleg férjen bele 5 percbe. Nem fért bele, ezt igyekeztem tolerálni, hiszen nem vontam meg a szót. Annyit beszélt, amennyit akart. Egyébként pedig az a konkrét helyzet, hogy a bizottságnak nincs olyan szabályzata, amelyben ezt a kérdést szabályozná. Azt gondolom, sok más egyéb mellett majd egyszer erre is érdemes visszatérni, hogy ezeket a játékszabályokat együttesen alakítsuk ki, és akkor engem sem érhet ilyen vád, hogy önkényeskednék, úgymond levezető elnöki jogkörömben.

A másik dolog. Babák képviselő úr, nem azért nem jelöltek az ellenzéki pártok, mert nem jelölhettek volna. Ez egy kicsit csúsztatás, engedje meg, hogy ezt a kifejezést használjam. De jure jelölhettek volna. Ami miatt nem jelöltek, az szociológiai, társadalmi probléma. Ebben a helyzetben nem vállalta senki a jelölt szerepét, mert olyan a helyzet,

amilyen. Hadd ne térjek erre most ki, mert tényleg kizökkennék ülésvezetői pozícióból. Végül: nem vagyok depressziós, jelentem tisztelettel, legfeljebb szomorú vagyok, hogy ilyen helyzetbe kerültünk, amilyenbe kerültünk, hogy ezzel a törvénygyártással az embernek nincs módja arra, hogy normálisan kipihenje magát. A hajnali órákban már a délutáni programra készültem, hogy egy tisztességes hozzászólást tehessek. Ennyit erről. Ha lehet, ne minősítgessük egymást, van ennek más útja is. Köszönöm szépen.

Dancsó képviselő úr! *(Dr. Dancsó József jelzi, hogy átengedi a hozzászólás lehetőségét Vágó Gábornak, aki szintén felszólalásra jelentkezett.)* Na, ez végre egy gesztus. Köszönöm Dancsó képviselő úrnak. Vágó képviselő úr!

Vágó Gábor hozzászólása

VÁGÓ GÁBOR (LMP): Köszönöm, elnök úr, Dancsó képviselő úrnak is, hogy megkaptam a szót. Először is Babák képviselő úr felszólalására szeretnék reagálni. Azért késtünk Nyikos úrral, mert egy tévéfelvételen voltunk, ahonnan nagyon hiányoltuk a kormányoldal erőit. Konkrétan erről a témáról volt szó, az ÁSZ-elnöki jelölésről, és egyetlen kormánypárti képviselő sem jött oda a kamera elé, hogy elmondja, miért találják alkalmasnak Domokos urat. *(Több fideszes képviselő közbeszól.)* A Parlamenti napló készítői azt mondták, hogy elküldték a meghívót.

Ami viszont érdemi reakció az eddig elhangzottakra: valóban én is úgy gondolom, ahogy Dancsó képviselő úr is mondta, hogy a parlamenti elit közös felelőssége az, hogy 8 évig nem sikerült ennek az ügynek a végére járni. Ez az egyetlen öröm ma, jó, nemcsak ez, hogy sikerült végére járni ennek az ügynek. Az, hogy nem volt eddig ÁSZ-elnök, a parlamenti elit felelőssége. De ahogyan ÁSZ-elnököt választunk most, az a Fidesz felelőssége. Elmondtam az előkészítő viták során is, hogy bátran vállalják ezt a felelősséget. Tiszta sor. De az, hogy a jelölőbizottság összeállítása és működése során egy soha nem látott ellenzéki koalíció jött létre, amiről itt polemizáltunk is anno, az itt ülő összes ellenzéki képviselő aláírt egy olyan módosító javaslatot, ami arról szól, hogy legalább egy ellenzéki párt, képviselő rábólintása kellett volna, sajnos nem működött. Ezt tudomásul vesszük, ez így működik most. Mondta is Domokos úr, hogy teljes mértékben törvényesen jártak el a jelölés során, ez így is van. Ezért is adott be az LMP egy törvénymódosítási javaslatot, ahogy más tisztségeknél van egy négyéves moratórium, itt is szeretnénk volna ezt elérni, de valószínűleg ezzel kicsúsztunk az időből.

A pártmúlthoz hozzászólva, szerintem egy ponton megéri a vita elindítását. Bár erről nem szeretnék sokat polemizálni, csak ez azt jelenti, hogy pártmúlttal rendelkezik a jelölt vagy nem rendelkezik.

Európában vannak különböző állami számvevőszéki rendszerek, felfogások. Itt hiányoltam is igazából azt, amit Nyikos úr is említett, hogy milyen rendszerek felé szeretnénk elmozdulni. Erre a választ igazából nem nagyon kaptuk meg.

Az ellenzék jelölési kompetenciájával sajnos nem tudunk élni. Kicsit erősebben fogalmaznék Nyikos úrnál, felkerestünk mi is szakmailag kompetens embereket, akik éppen azért nem vállalták a jelölést, nem merték vásárra vinni a bőrüket, mert a köztisztviselői törvényt is megváltoztattuk párhuzamosan, abban pedig az van benne, hogy indok nélkül elbocsáthatóak lesznek.

Egy apró megjegyzést engedjen meg Domokos úr a fenntartható fejlődés fogalmával kapcsolatban. Az LMP-frakcióban megegyeztünk, hogy minden egyes alkalommal, amikor rosszul értelmezik a fenntartható fejlődés fogalmát, tartós gazdasági növekedésként értelmezik, akkor föl fogunk szólalni, mert a fenntartható fejlődés nem erről szól. A fenntartható fejlődés arról szól, hogy úgy adjuk át a következő generációnak azokat az értékeket, amiket kaptunk, ahogyan azt megkaptuk, azaz ne károsítsuk. A fenntartható

gazdasági növekedés más fogalom. Erre „háklisak” vagyunk, hátha ezzel az ökológiai szemléletet sikerül a közbeszédben tisztába tenni.

Ahogy Babák úrnak is, nekem is volnának kéréseim az Állami Számvevőszék leendő vezetőihez. Az első számú, hogy ne legyenek politikai okokból indult vagy éppen elmaradt vizsgálatok, mint ahogy sajnos ilyenek előfordultak a múltban. Teljesen szakmai szintű legyen az Állami Számvevőszék működése, ne a politika diktálja. Ha ez így lesz, ha valóban csak a szakmai szempontokat veszik figyelembe, akkor igazából azokat a félelmeket, amelyek felmerültek az ellenzékben, nagyon könnyen le tudják törni.

Az önkormányzati helyi elitek mutyjaira világítsanak rá, mert úgy tűnik nekem, hogy nagyon sok önkormányzatban összejátszik az ellenzéki és a kormányoldal, így ezekre az ügyekre igazából nem derül fény. Ebben az Állami Számvevőszéknek nagy felelőssége van. Erre már utalt is Domokos úr, és ebből a szempontból a válasza teljesen kielégítő volt, hogy a pártok gazdálkodása tisztába tételének egyik motorja, első számú résztvevője legyen az Állami Számvevőszék. Ha ez valóban megtörténik, ha a jövőben elvégzett munkájuk ezeket a kéréseimet igazolni fogja, akkor nyugodtabban szavazok, mint most. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Következik Dancsó József képviselő úr.

Dr. Dancsó József álláspontja

DR. DANCÓSÓ JÓZSEF (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Jelölt Urak! Mindig is igyekeztem politikai tevékenységemben az eleganciára és a jó modorra adni, ezért számomra természetes az, hogy Vágó képviselő úr következzen, amikor szót kér, pláne egy kormánypárti megszólalás után.

Három kérdést emelnék ki a véleményalkotás folyamatában. Az egyik arról szól, hogy elnök úr megfogalmazása szerint egyoldalú volt a jelölés, azért nem jelöltek az ellenzékiek, mert talán egzisztenciális okokból nem adták nevüket a lehetséges jelöltek. A másik a pártkatonákra vonatkozó megjegyzés, a harmadik a szakmai alkalmasság kérdése. Úgy érzem, ez a harmadik a legfontosabb, de a másik kettőre is ki kell térni.

Megítélésem szerint nem egyoldalú jelölés volt, hiszen azok a jelöltek, akiket a Fidesz-KDNP felkért, két politikai családból származnak. E tekintetben sajnos nekünk kellett még az ellenzék szerepét is ilyen formában eljátszani, hiszen nem kaptunk semmiféle javaslatot arról az oldalról. Egyébként ez egy nagyon érdekes kérdés, mert jómagam a jelölőbizottság elnökeként kínosan ügyeltem arra, gondolom, ezt képviselőtársaim is el tudják fogadni, és egyetértenek vele, hogy minden lehetőséget megteremtettünk annak érdekében, hogy anonimitás övezzé a jelöltek személyét, amíg az nem válik publikussá. Ezért nem voltak az ülések nyilvánosak. Tehát, ha valaki élni kívánt a jelölés jogával, azt mindenképpen meg tudta tenni.

Ez azért is érdekes kérdés, mert Veres képviselő úr vetette föl, hogy az MSZP-nek bizony voltak jelöltjei az MSZP-SZDSZ-kormány idején. Most meglepve tapasztaltam azt, hogy nem voltak jelöltek. Ez két következtetésre ad lehetőséget. Az egyik az, hogy nem is gondolták komolyan, képviselő úr, amikor önök jelöltek, hogy valóban meg kívánnak választani bárkit. A másik pedig az, hogy önök kompetenciájukban alkalmatlanná váltak, mert senki nem mert az önök pártjára állni, és nem merete nyíltan vállalni azt, hogy az MSZP jelöltje. Már csak azért is érdekes kérdés ez, mert tudva lévő, hogy az Országgyűlés választja meg az ÁSZ elnökét és alelnökét, és tudjuk azt, hogy itt pártok képviselői ülnek. E tekintetben talán a legfontosabb politikai döntéshozó szerv a Magyar Országgyűlés a magyar állami berendezkedésben. Tehát ilyen értelemben furcsának és elég gyenge érvnek tartom, hogy valaki egzisztenciális vagy bármilyen más ok miatt nem adta a nevét a jelöléshez. Ezen el kellene gondolkodni mindenkinek, hogy miért nem tudott az ellenzék egyetlen elnököt

vagy alelnököt sem jelölni. Megítélésem szerint nem a súlyának megfelelően kezelték ezt az ügyet, uraim. Úgy gondolom, sokkal nagyobb szerepet kellene vállalniuk akkor, amikor az ÁSZ elnökéről, alelnökeiről van szó. Nagyon vártam az önök jelöltjeit, ezért a jelölőbizottságban minden feltételt meg is teremtettünk annak érdekében, hogy meghallgatásokat tudjunk tartani. Sajnálattal vettem tudomásul, hogy ezzel nem tudtak vagy nem kívántak élni, ezt ki-ki maga dönti el.

Azzal kapcsolatban pedig, hogy párteembereket akarunk állítani, talán Lenhardt képviselő úr szavai ezek, Domokos László elnökjelölt úr Kovács Árpádot idézte. Azt hiszem, ez elég autentikus forrás. Másrészt el kell mondani, hogy Ausztriában például '53 óta valamilyen pártkötődésű ember tölti be az Állami Számvevőszék elnöki tisztét. Ennek ellenére Ausztriára felnézünk, és szeretnénk elérni azt a gazdasági-társadalmi jólétet, amit Ausztria elért az elmúlt évtizedekben. De ugyanilyen pártkötődéseket lehet megfigyelni hozzánk, úgymond közel álló visegrádi országokban, Szlovákiában, Csehországban, Lengyelországban, ahol bizony valamelyik párt jelöl elnököt, alelnököket, és azok a rendszerek is jól működnek. Még egyszer azt tudom hangsúlyozni, hogy a Magyar Országgyűlés választja meg az Állami Számvevőszék vezetőit, a Magyar Országgyűlésben pedig pártok képviselői ülnek jelenleg, és azt hiszem, hogy aki ezt megkérdőjelezi, az az egész alkotmányos berendezkedésünket kérdőjelezi meg. E tekintetben semmilyen kivétlnivalót nem találok abban, hogy pártok jelölnek vagy elnököt, vagy alelnököt, és adott esetben pártkötődésük is van.

Végül a harmadik kérdés, ami szerintem a legfontosabb, az alkalmasság. Két szempontból kell megvizsgálni az alkalmasságot, egyrészt vezetői, másrészt szakmai szempontból. Nyilván önök előtt is ismert, utalás is volt erre, hogy a benyújtott önéletrajzok alapján mindenki jól megítélhette elnökjelölt úr és alelnökjelölt úr életútját. E tekintetben, úgy látom, mindketten kellő vezetői tapasztalatokkal rendelkeznek, ki-ki a maga területén keresztül. Ez számomra megnyugtató, vezetői képességekkel, vezetői gyakorlattal rendelkeznek a jelölt urak. Ezt tehát ki is lehet pipálni.

A másik a szakmai kompetencia kérdése. Úgy gondolom, hogy e tekintetben a mai meghallgatás mindenki számára megnyugtatónak tűnhet, hiszen mindketten a gazdaságból jönnek, az önkormányzati világból jönnek, gyakorlati ismereteik és tapasztalataik vannak. Ezt kell majd jól adaptálniuk a számukra új szervezetben, az Állami Számvevőszéknél. Itt is évtizedes gyakorlat áll az urak mögött. Tehát nem látok sem szakmai, sem vezetői szempontból problémákat a jelölés kapcsán. Megítélésem szerint jó és alkalmas jelölteket tudtunk találni, ezt a jelölőbizottsági meghallgatás is bizonyította. Bízom benne, hogy ma délután az Országgyűlés is megfelelő számú szavazatot fog az urak számára biztosítani, ezáltal valóban le tud zárulni egy eléggé dicstelen 7 hónap, illetve 9 év az Állami Számvevőszék történetében. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Következik Veres János képviselő úr.

Dr. Veres János véleménye

DR. VERES JÁNOS (MSZP): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Jelöltek! Van olyan pont, amelyben létezik egyetértés közöttünk, ellenzék és kormányoldal érvelésében. Ez a pont például, hogy kiváló önkormányzati tapasztalattal rendelkező két jelöltről van szó. Mindkét jelölt mögött olyan szakmai múlt van, ami őket nagyon sok beosztásra alkalmassá teszi. A kételyem pusztán az, hogy vajon az Állami Számvevőszék vezetői beosztása is ezek közé tartozik avagy sem. Úgy tűnik számomra, hogy az összes érvelés figyelmen kívül hagyja azt a 20 évet, ami az újkori Számvevőszék mögött van Magyarországon. Csak emlékeztetném a tisztelt fideszeseket, hogy annak idején, amikor

az első elnök, Hagelmayer úr megválasztására került sor, fel sem merült senkiben, hogy ilyen előzményre való utalás és ilyen érvek hangozzanak el, amik most itt elhangzanak. Szeretnék arra emlékeztetni mindenkit, hogy a két jelölt esetében azok az önkormányzati funkciók, amelyeket betöltöttek, az országban nagyon magasan jegyzett önkormányzati funkciók. Az, hogy mind a ketten voltak parlamenti képviselők, sőt, elnökjelölt úr ma is parlamenti képviselő, azt igazolják, hogy őket nagyon sok ember nagyon sok esetben, hiszen mindkettőjük esetében többször újraválasztott személyekről van szó, alkalmasnak tartotta azokra a funkciókra. Azzal lehet csak vitatkozni, és mi ezt vitatjuk most is elvi alapon, hogy vajon egy független intézmény esetében vajon ők-e azok, akik azt a hagyományt, amelyet a Számvevőszék Magyarországon ilyen értelemben teremtett, megfelelőképpen követik-e vagy sem.

Azt sem vitatom, hiszen a jelölőbizottsági munkában megtárgyaltunk olyat, hogy lehet politikai múlttal rendelkező vezetőket is a Számvevőszék vezetőinek megválasztani. Dancsó képviselő úr pontosan tudja, hiszen ott volt az albizottság ülésén, amikor vitattuk annak lehetőségét, hogy a Számvevőszék alkalmazottai közül, kvázi számvevőszéki előzménnyel rendelkező vezetők legyenek alelnöknek jelölve, vagy pedig lehet más körből is hozni jelölteket. Azaz, lehet politikai előzménnyel rendelkező jelölteket, és lehet számvevőszéken kívüli, szakmai előzménnyel rendelkező jelölteket is szóba hozni. Ezt azért is mondom, mert Domokos képviselő úr elég furcsán reagált a kérdésemre. Képviselő úr, ha visszaemlékszik, akkor országos szakmai szervezetek által jelölt személyeket javasoltunk az Állami Számvevőszék alelnökének. A Könyvvizsgálói Kamara, az Ellenőrök Egyesületének jelöltjeiről van szó. Hat ilyen jelölt került szóba az elmúlt években, kifejezetten szakmai alapon. A neveket nem kívánom itt szóba hozni, csak azért mondom, hogy igenis léteztek komoly jelöltek.

Az más kérdés, hogy az akkori kormánytöbbség által vállalt önkorlátozás, hogy csak a legnagyobb ellenzéki frakció szavazatával együtt állít alelnökjelölteket, önök úgy értelmezték, hogy soha nem adták szavazatukat egyetlenegy jelölthöz sem, függetlenül attól, hogy Számvevőszéken belülről, vezetői alkalmasságát nem vitatott személyekről volt szó, kívülről, szakmai szervezetek által jelölt személyekről, vagy, ami fel is merült menet közben, politikai előzménnyel rendelkező személyekről volt szó. Ezt csak azért teszem hozzá, mert szemben Babák úr állításával, nem az akkori kormánytöbbségnek állt érdekében az, hogy ne legyen alelnök választva, hanem az akkori legnagyobb ellenzéki frakció, a Fidesz akadályozta azt meg, hogy jelöltté válhasson valaki abban a bizottsági jelölő munkában, amelyben ez a szigorú feltétel volt. Csak emlékeztetem önöket, hogy önök voltak azok, akik nem vállalták el ebben a bizottságban, hogy olyan jelölési folyamat kerüljön most sorra, amikor legalább egy ellenzéki párt támogató szavazatát el kelljen nyerni a jelölteknek. Önök voltak azok, akik azt fogadták el, hogy nem érdekes az ellenzék támogatása, a kormányoldal szavazataival lehet jelölteni, és így természetesen a parlamenti többség meg fogja választani kétharmaddal a jelölteket. Ezt csak azért mondtam el, hogy ne legyen ebben közöttünk zavar, mert mással érvelnek, másról beszélnek, mint a valóságos folyamat.

Mint ahogyan Babák képviselő úr is megint valótlanosságokat mondott hozzászólásában. Ugyanis, képviselő úr, ön a bizottság tagjaként pontos információkkal rendelkezett mind 2006-ban, mind az összes többi évben az államháztartás helyzetéről. Ráadásul ma már jogerős bírósági döntés van az ítéletábránál arra nézve, hogy 2006-ban pontos adattartalommal, megfelelő időben, nyilvánosak voltak az államháztartás adatai. Ön soha nem tudott még egyetlenegy adatot sem mondani azzal kapcsolatban, amiben vádaskodik. Még egyszer mondom, ma már az ítéletábrá döntése Magyarországon jogerősen kimondta, ezért kár ezt tovább szlogenként vagy dumaként használni, mert valótlanosságot állít, mindahányszor, amikor ezt el szeretné mondani a bizottságban vagy bárhol másutt nyilvánosan, akár a

plenáris ülésen is. Nem mindig szoktam ellene szólni, mert nincs mindig annyi idő, hogy erről szóljunk.

Mint ahogy abban a kérdésben sem mond képviselő úr valós információt, amit itt példaként említett meg a költségvetési bevételek elmaradása ügyében. Ugyanis a képviselő úr által felhozott példa azért nem jó, mert abban a konkrét ügyben a költségvetési bevételhez az állami költségvetés hozzájutott. Ott egy halasztásról volt szó, képviselő úr, bevétel el nem maradt a költségvetésből. Ráadásul, képviselő úr, önnek aztán értenie kellene ennyi számvevőszéki bizottsági előzmény után, amivel rendelkezik itt, a parlamentben, hogy ha akkor azt a halasztást nem kapja meg az a cég, akkor ma önök, nem tudom, mire bíznanak meg kormánybiztost. Akkor nem működne a cég. Ha akkor nem kapja meg azt a halasztást az a cég, akkor nem lenne lehetőség arra, hogy önök...

ELNÖK: Képviselő úr, ha lehet, maradjunk a tárgynál. Köszönöm szépen.

DR. VERES JÁNOS (MSZP): Ezzel azt akarom csak mondani, hogy képviselő úr megint valótlanúságot mondott egyik állításában.

Egyik hozzászólása kapcsán szeretnék még két dolgot megemlíteni. Az egyik. Szeretném megvédeni a Számvevőszéket az itt elhangzott véleményekkel szemben. Nincs arról tudomásom, hogy az Állami Számvevőszék bármilyen tartalmú politikai megrendelést teljesített volna. Elhangzott egy hozzászólásban erre való utalás. Nagyon szeretném hangsúlyozni, hogy az én ismereteim szerint az Állami Számvevőszék valamennyi évben, mindegy, hogy milyen kormány és kormánytöbbség volt Magyarországon, a parlament által elfogadott program szerint hajtotta végre éves munkatervét. Az én tapasztalatom szerint egyetlenegy olyan konkrét ügy nincs, amikor valaki azt tudná igazolni, hogy politikai megrendelést teljesített a Számvevőszék. Éppen ezért szerintem nagyon fontos, hogy erről beszéljünk.

Dancsó képviselő úr eléggé sajátosan írta le a jelölés folyamatát. Képviselő úr, ha ön azt mondja, hogy gyenge érv, hogy egzisztenciális ok miatt nem vállaltak jelölést egyesek, akkor fogadja el ezt a gyenge érvet valóságnak. Az MSZP nevében 5 potenciális jelöltet szólítottunk meg. Az 5 jelölt közül többen mondták azt, hogy egzisztenciális ok miatt nem kívánják ebben a feltételrendszerben a jelöltséget nyilvánosan vállalni, tekintettel arra, hogy tudják, nem lehetnek megválasztott számvevőszéki vezetők, hiszen tisztában vannak az erőviszonyokkal. Tudták azt, hogy a bizottságon belül, amit ön vezetett, 5 szavazattal jelölni lehet, tudták azt, hogy ez az 5 szavazat a Fidesz-KDNP képviselői révén megvan a bizottságban, és tudták azt, hogy őket nem a Fidesz-KDNP kívánja jelölni számvevőszéki vezetőknek. Éppen ezért többen mondták azt, hogy egzisztenciális ok miatt nem vállalják ezt a jelöltséget. Közöttük olyanok is, akiket nem az MSZP oldaláról és nem kormányoldalról hoztak szóba az elmúlt időszakban, hanem szakmai szervezetek jelöltjei voltak annak idején, amikor a szakmai szervezeteket méltatta arra az akkori kormánytöbbség, hogy megkérdezi őket a jelölésnél. Sajnálom, hogy így van, de ezt el kell mondjam azért, hogy a nyilvánosság is tudja, ez a valóságban bekövetkezett.

Képviselő úr, azt pedig vissza kell utasítanom, hogy az ellenzék nem kellő súllyal kezelte volna a jelölést magát. Az ellenzék, függetlenül attól, hogy ilyen szabályokat állítottak föl, a jelölést kellő súllyal kezelte. Azt csak sajnálni tudjuk, hogy önök olyan körülményeket alakítottak ki, hogy komoly, nemzetközi tekintéllyel rendelkező szakember, akit magyarországi országos szakmai szervezetek alkalmasnak találtak arra, hogy jelöljék számvevőszéki vezetőknek, az imént elmondott ok miatt nem vállalta azt, hogy a neve nyilvánosan is szóba kerüljön jelöltként. *(Babák Mihály: Ez az ő baja.)* Azt mondja Babák képviselő úr, csak a jegyzőkönyv kedvéért említem meg, hogy ez az ő baja. Képviselő úr, a magyar demokrácia baja ez, ha szabad ennyit mondanom az ön közbevetésére. Ön persze

most azt mondja, hogy fölöslegesen beszél a Veres erről, de talán majd néhány év múltán, hiszen az imént olyan szépen elmondta, hogy van, akinek múltja van, és van, akinek jövője van, vissza fog arra emlékezni, hogy nem biztos, hogy ez erősíti legjobban a magyar demokráciát, amilyen eljárásban most a magyar alkotmányosságban leghosszabb ideig betöltött köztisztségre a jelölés és a választás történik. Azt tudom tehát mondani, kár, hogy így csinálják, ezt csak sajnálni tudom. *(Babák Mihály: Majd kiderül.)* Képviselő úr, azt tudom önnek mondani még egyszer, hogy ha majd vissza fogja ezt gondolni a későbbiek során, elképzelhető, hogy legalább egy picit kérdőjelet oda fog tenni a közbevetett és nem közbevetett kijelentései mögé.

Végezetül: Dancsó képviselő úr azt mondta, hogy nem egyoldalú jelölés volt. Képviselő úr, ez egyoldalú jelölés. Sőt, egyoldalú a választás maga is. Már csak azért is, mert azt a cinizmust nem vártam volna öntől, mert komolyabb embernek ismertem, hogy még azt is hozzáteszi a hozzászólásában, hogy az ellenzék helyébe kellett lépniük, és úgymond az ellenzék oldaláról kellett önöknek választani és jelölni egy személyt. Polgármester úr nagyon pontosan megfogalmazta itt azt, hogy nem volt tagja sohasem a Szocialista Pártnak. Én ezt tudtam, természetesen, frakciótársak voltunk, személyesen jó a viszonyunk egymással. Azt is elmondta, hogy elsőként alpolgármesternek egy fideszes városvezető kérte fel. Az ő szakmai munkáját senki nem vitatja el. Csak ne próbálják meg beállítani úgy, hogy önök most a jelölés során úgymond az ellenzék helyett, az ellenzék soraiból választottak az ellenzékhez kötődő jelöltet. *(Babák Mihály: Ezt nem mondta.)* Bocsanat, Misi, én nem szóltam közbe, amikor te beszéltél.

Dancsó képviselő úr egy olyan beállítást próbált itt most alkalmazni, amit a magunk részéről mint Szocialista Párt nem tudok elfogadni. Azt tudom mondani, hogy ha önök együtt akartak volna működni a jelölési folyamatban velünk, akkor annak meg lett volna a módja. Ő pontosan tudja, hogy mi a módja az együttműködésnek. Nem az, hogy az ellenzék helyébe lépnek, és az ellenzék nevében vagy az ellenzék képviselőjében, vagy az ellenzéknek szívességet téve jelölnek bárkit is. Sajnálom, hogy így alakult. Azért sajnálom, mert természetesen a jelölés folyamata maga lehetetlenné teszi, hogy az önök jelöltjeinek támogatása a mi részünkről megszülethessen, ami egy más jelölési folyamatban nem lett volna kizárt, hogy támogassunk jelölteket ebben az eljárásban. Azonban az az eljárás, amit önök végigvittek, sajnos lehetetlenné teszi azt, hogy mi azokat a jelölteket, akiket önök ilyen módon jelöltek, ebben a tisztségben támogatni tudjuk. Köszönöm figyelmüket.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Hargitai János képviselő úr következik.

Dr. Hargitai János hozzászólása

DR. HARGITAI JÁNOS (KDNP): Köszönöm a szót, elnök úr. A vita nagyrészt arról szól, hogy hogyan jelöltünk, mi az eljárási rend, és sokkal kevésbé arról, amiért itt vagyunk, hogy meghallgassuk azt a két embert, akit végül is erre a két tisztségre a jelölőbizottság jelölt. Mielőtt a kormány világos álláspontját rögzíteném itt, ebben a tárgykörben, Vágó képviselő úrnak csak annyit mondanék, ha már szóba hozta a Parlamenti naplót, ahol mi nem voltunk ott, hogy azért nem voltunk ott, mert itt voltunk. Nekem is ott kellett volna lennem, boldogan mentem volna oda, hogy kifejtsem az álláspontomat, de azért, mert bizottsági ülés van, nem oda mentem, hanem ide jöttem. Ellenben ott voltam a jelölőbizottságban, ahol önt nem láttam. Ott kifejtette volna sokszor az álláspontját, mert ön a jelölőbizottság tagja volt. Nem kötözködni akarok önnel, mert képviselőként oda megy, ahová akar, nekem ehhez semmi közöm, és nem is hoztam volna szóba a dolgot, ha ön nem kezdi azzal, hogy mi nem voltunk ott a Parlamenti napló című műsorban. Azért nem voltunk ott, mert nem tudtuk összeegyeztetni a mostani üléssel.

Amit érdemben mondani kívánok. Egy alkotmányos intézmény élére jelöl a jelölőbizottság. Az alkotmányban és a számvéviszéki törvényben megfogalmazott rendben jelöl. Honnan szedhetünk volna jelölteket? Nyilván jelölhetünk volna olyanokat, akiknek szó szerint ellenőrzési gyakorlatuk van, akár az ÁSZ-ból, akár más ellenőrző intézményekből. Vehetünk volna, mondjuk a tudomány világából is jelölteket. Veres képviselő úr itt Hagelmayer professzor kapcsán szóba hozta, hogy mifajta gyakorlat alakult ki az elmúlt 20 évben. Hát, 20 év alatt gyakorlatról vagy akár szokásjogról beszélni nem lehet, hiszen a rendszerváltáskor nyilvánvalóan nem lehetett valakinek állampárti kötődése, tehát Hagelmayer professzor úr esetében ez a vizsgálódás szóba sem jöhetett. Az a törvény, amit '89-ben megalkotott az Országgyűlés az Állami Számvéviszék elnökére és alelnökére vonatkozóan, világosan megfogalmazza az összeférhetlenségi szabályokat. Ha már pártokról beszélünk, hogy milyen kötődése lehet egy ilyen vezetőnek, akkor egy kritériumot említ ez a törvény: nem lehet egy pártnak vezető grémiumában az illető meghatározott időszakban. Ezek a jelöltek, akik itt vannak, ilyenek.

Hát, az már ne legyen baj, hogy láttak pártot! A párt is az alkotmányban szabályozott intézmény, a népakaratot, a demokráciát a fejlett világban pártokon keresztül érvényesítik. Mi, akik mind tagjai vagyunk egy ilyenfajta szervezetnek, kezdjük a hamut magunkra szórni, hogy Jézusmária, micsoda tragédia, van pártkötődésünk? Ha nem a szervezeten belülről hozunk jelölteket, nem a tudományból hozunk jelölteket, akkor máris csak olyanokat hozhatunk, ha azt akarjuk, hogy közpénzt már látott gyakorlati emberek legyenek, akik mindig pártkötődésűek lesznek. Persze, hozhattunk volna egy kisteleplüsi polgármestert, akinek az esetében ez nem így van. De ha azt akartuk, hogy szervezeten belülről legyen, a közpénz felhasználásáról elképzelései legyenek, akkor elkerülhetetlen volt, hogy olyan önkormányzati vezetőkkel fogunk ebben a körben találkozni, akiknek pártkötődéseik is vannak valamilyen módon. Hogy most melyik erősebb, és melyik kevésbé erős, az nem igazán izgalmas. Egyik jelölt sem volt párt országos vezetésének tagja, mert akkor nem lenne itt.

Fontosnak gondolom azt, amit Dancsó képviselő úr mondott, hogy nagy szervezetet irányítottak, és közpénzek felhasználásáról nemcsak az önkormányzati, a gyakorlati világ oldaláról szereztek tapasztalatot, hanem parlamenti képviselőként is. Kevés olyan gyakorlatszerzési hely kínálkozik egy ilyen poszt betöltésére, mint a magyar parlament, annak is a költségvetési és számvéviszéki bizottsága. Elnök úr pedig ebből a bizottságból rajtolt, hosszú időn keresztül ennek a bizottságnak alelnöke volt. Tehát azt gondolom, hogy a jelölési rend a törvényeknek megfelelő volt, a jelöltek pedig megszólalásaikban arról tettek tanúbizonyosságot, hogy van elképzelésük a Számvéviszék vezetésére vonatkozóan. Ezt egyébként olyan sok kritika nem is érte. Ezért őket alkalmasnak tartjuk ennek a posztnak a betöltésére itt, a szavazások során és a Házban is támogatni fogja őket a kormányoldal.

ELNÖK: Köszönöm, alelnök úr. Következik Seszták Oszkár képviselő úr.

Seszták Oszkár észrevételei

SESZTÁK OSZKÁR (KDNP): Köszönöm szépen, elnök úr, a szót. Két momentumra szerettem volna kitérni a felszólalásomban. Persze, a vita mást is indukált menet közben, erre is vissza kell térnem. Az első az, hogy a kérdésekre adott válaszokban a jelöltek egyértelműen alkalmasságukról tettek tanúbizonyosságot, hiszen szikáran, lényegre törően addig mentek el a válaszadásban, ameddig kompetenciájuk terjed. Hogy mi lesz a jövőbeli alkotmányozási folyamatban a Számvéviszék helye, és milyen modell felé mozdulunk el, a törvények tisztelete és szelleme alapján nem az ő kompetenciájuk, hogy ebben véleményeket fogalmazzanak meg a bizottság előtt.

Szikár, egyértelmű válaszokat adtak, ellentétben némely képviselőtársunkkal, akik erősen másfelé viszik el a vita jellegét. Végre arra a közbeszédben elterjedt, sajtóban elterjedt dologra is tudunk reagálni, hogy mintha csak arról szólna ez a jelölési folyamat, hogy milyen pártkötődésük van a jelölteknek. Hargitai úr itt egy kicsit elvette a kenyeremet, ugyanis én is pontosan ezt akartam megfogalmazni. Ha nem az akadémiai vagy az egyetemi világból akartunk jelöltet találni, hanem, nagyon helyesen, a gyakorlati életből, ahol pontosan értik a jelöltek az önkormányzatiságot, az államigazgatást jellemző problémákat, akkor megkerülhetetlen volt, hogy ne legyen múltjuk. Ha pedig van múltjuk, akkor a jelölési folyamatban úgy lehetett ezt kiegyensúlyozni, hogy a múlt tekintetében kétfajta értékvilágból jövő, ámde kompetens jelölt vezetheti a következő években az Állami Számvevőszéket.

A harmadik pedig az a vitában felmerült szempont, hogy miért nem volt más jelölt. Ha az MSZP-nek lett volna komolyan vehető jelöltje, és nem lett volna kétséges az MSZP jelöltségének vállalása abban a helyzetben, amilyenben hagyták maguk után az állami pénzügyeket, akkor igenis védettséget jelentett volna az MSZP-jelöltség vállalása, mert utána rajta lett volna az, hogy politikailag milyen értékvilághoz tartozik, és biztos, hogy a következő évtizedekre bebiztosíthatta volna azt, hogy őt politikai támadás nem érheti. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Következik Arnóth Sándor képviselő úr.

Arnóth Sándor véleménye

ARNÓTH SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm, elnök úr, a lehetőséget. Ha egy kicsit mozaikszerű leszek, akkor elnézést kérek, hiszen képviselőtársaim már elég sok gondolatot elmondtak, és nem szeretnék ismétlésekbe bocsátkozni. Engedjék meg, hogy egy olyan szeletét hozzam elő a mai magyar valóságnak, amit eddig talán kevésbé érintettek, hiszen nagyon sokan vagy így, vagy úgy, vagy eleganciából, vagy más okból, de el akarják felejteni. Mégpedig azt, hogy ennek a szervezetnek nincs vezetője. Ez a helyzet. Nem más, nem az, hogy egyik vagy másik vezető jobb vagy kevésbé jobb. Nincs vezetője. Térjünk már vissza a rögvalósághoz! Ehhez képest kell mindent megítélni. Nincs vezetése hónapok óta, és nincs rendbe téve. Ehhez a csúszós-nyúlós állapothoz képest kell egy lépést tennünk a vezetettség, a rend irányába. Erre szüksége van az országnak. Ezt kell mindenképpen figyelembe venni.

A másik. Azt sem érte cáfolat, hogy névtelen feljelentésekre indítanak vizsgálatokat. Vizsgálatokra szükség van. Azért mondtam abban a pillanatban, ahogy kimondtam az első bíráló szót, hogy a mi ajtónk nyitva van. Jöhetnek. Bárki jöhet. Nézze meg, nincs olyan dosszié, amit oda ne tudnánk adni. Nincs olyan engedélyezés vagy bármiféle folyamat, amivel ne tudnánk bizonyítani azt, hogy tisztességesen jártunk el. Amikor csináltunk egy utat, már 20 méterenként fúrták meg. Megnézték négyzetcentiméterenként. Hát ne szórakozzanak már velünk! Hetente öt alkalommal kérték be ugyanazt a papírt. Erre mondtam, hogy ez nem segítség. Egy normális ellenőrzés segítség, ez viszont nem az. És ezt eredményezi, ha ilyen helyzetet hagyunk létezni.

Észre kell venni, hogy a szociálliberális gazdaságvezetői értelmiség leértékelődött. Nem én értékeltem le. A válság értékelte le. Hiszen ezt az országot mibe vitték bele? Mibe vitték bele? Elszaladt az adósságunk, a tönkremenés szélén állnak az önkormányzatok amellet, hogy folyamatosan ellenőriznek bennünket. A lakosság egyharmada nyomorog. Most ezek akarnak itt okoskodni? Hát köszönjük, ebből nem kérünk. Nem kell több belőlük! Tessék észrevenni, nem kell több belőlük. Veres úrnak azt tudom mondani: János, a Gyurcsány úrral vitatkozzál. Ő mondta a trükkök százait. Maga mondta, hogy nektek erről nem kell tudnotok. Klasszikust idézünk. Ő mondta meg, hogy mi volt. És akkor hol volt az Állami Számvevőszék? Tessék már összevetni! Miért nem kellett az ellenőrzés vezetője? Akkor hogy lehet trükközni? Most az a baj, hogy lesz vezetője meg helyettese? Álljunk már

meg, emberek! Fékezzünk! Tudják, kuplung vissza kettő. Máshogy nem lehet. Hát rakjuk már össze, uraim, ezt a világot, hogy működőképes legyen!

Ha valaki, és most ne haragudjon meg képviselőtársam, egyik oldalról kívánja a törvényességet, akkor a másik oldalt is tessék odatenni. Akkor nincs Jobbik, nincs gárda, nincs ez, nincs az. Mert ott meg nem ismeritek el a törvényességet. Akkor hogy van ez a kettősség? Nem lehet az egyik oldalon a törvényesség lovagjának lenni, ha a másik oldalon nem viselünk érte felelősséget. (*Rozgonyi Ernő: Megbolondult, vagy mi?*) Csak kis színesként mondom. (*Dr. Lenhardt Balázs közbeszól.*) Azt mondom, hogy ha a jelöltek alkalmasságáról van szó, akkor azt tudom mondani, hogy a jelöltek alkalmasak, támogatni kell őket abban a tevékenységükben, amire most szerződnek. Szerződnek egy országgal, egy parlamenttel, mert szükség van arra a munkára. Vigyenek oda szervezettséget, legyen az ellenőrzés segítő szándékú, nem pedig olyan, hogy jaj, most rajtakapom valamin! Mert most ez van. Ezért küldik ki az önkormányzatokhoz egy az egyben. Az egy multi – egy kis önkormányzat teljesen harmonikus rend. De ki az, akit tönkre fognak tenni egyetlen ellenőrzéssel? Na, találjuk ki! Mert ez így nem megy. Köszönöm szépen. A magam részéről támogatom őket.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Még egy hozzászólás következik, mégpedig Szólláth Tibor úr részéről.

Szólláth Tibor Zoltán hozzászólása

SZÓLLÁTH TIBOR ZOLTÁN (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Itt az elmúlt két órában egyfajta mentegetőzést hallottunk arról, hogy a korábbi kormány miért nem volt képes ezt a problémát föloldani. Odáig eljutottunk, hogy lassan örülni kell annak, hogy az a vállalat, amit itt megemlített képviselő úr, azt a csekély 60 milliárd mínuszt még hozzáadta. Lehet, hogy ez öröm egyeseknek, én azt gondolom, hogy a jelenlegi kormánynak talán nem akkora öröm, szívesen lemondott volna erről. Arról is nyilvánvalóan hosszasan dilemmázhatunk itt közösen, hogy a jelenlegi ellenzék miért nem volt képes jelölni, hogyan és mi módon történt ez. Azt gondolom, nem biztos, hogy erről kellene hosszabban beszélni. A magam részéről a két jelöltet alkalmasnak tartom, és azt gondolom, ebbe az irányba kellene vinni a dolgot. Összességében nem is érzektem olyan indokot, ami az ő szakmai alkalmasságukat vonta volna kétségbe. Önök a vitát jól láthatóan egy olyan téma irányába próbálták vinni, ami az önök számára kifogásolhatónak tűnik. Több olyan érvet hallhattunk, ami emellett szól, és többet, ami nem, de nyilvánvalóan az alkotmány és a magyar törvények betartásával kezelhető ez a helyzet.

Sokan hitték azt az elmúlt 8 évben, hogy következmények nélküli országban élünk. Az elmúlt időszak bebizonyította, hogy ez nem így van. Mindannyiunk számára, képviselők, a leendő és a jövőbeni vezetők, így az ÁSZ vezetői számára is tudvalévő, hogy ez az ország nem következmények nélküli ország. Jól mutatja ezt az, éppen az előbb néztem a rövid hírekben, hogy civilek fordultak abban az ügyben az ügyészséghez, hogy a korábbi időben elkövetett ügyekben legyen valamiféle számonkérés. Ezekben konkrétan az egyik képviselőtársunk is érdekelt. Azt gondolom, fontos, hogy ezek az ügyek rendbe legyenek téve, és ebből a szempontból az ország elhiggye, hogy ez nem egy következmények nélküli ország. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Dancsó képviselő úr elállt a hozzászólási szándékától, viszont Veres János úr szeretne még szólni. Mondhatom, hogy röviden?

DR. VERES JÁNOS (MSZP): Normál hozzászólás.

ELNÖK: Igen, csak nincs szabályozva, hogy mennyi annak az ideje.

DR. VERES JÁNOS (MSZP): A Házsabálynak megfelelően.

ELNÖK: Bátorkodom hozzátenni zárójeles reményemet... Tessék, képviselő úr!

Dr. Veres János észrevételei

DR. VERES JÁNOS (MSZP): Ha van olyan igény, hogy a bizottság többsége korlátozni kívánja a hozzászólás időtartamát, akkor kérjenek ügyrendben szót, és szavazzák meg. Elnök úr utalt rá, hogy ebben a bizottságban milyen régen volt ilyen jelölő meghallgatás, és annak idején részt vett ilyen meghallgatáson, ahogy a bizottság tagjai közül többen is vettek részt ilyen meghallgatáson. Már megbocsássanak, de én is itt voltam bizottsági tagként annak idején, és nehezen lehet összehasonlítani az akkori és a mostani meghallgatások tartalmát. Akkor nagyon komoly szakmai programokat ismerhettünk meg, most pedig, azt kell mondanom, érintőlegesen szóltak a Számvevőszék jövő munkájával kapcsolatban a jelöltek egy szűk szakterületről, illetve a Számvevőszék egészéről, viszonylag csekély mértékben.

Sokféle kritikát lehetne mondani, ha kritikát akarna az ember megfogalmazni, de nem erre hegyezném ki a hangsúlyt. Ami miatt szót kértem, az két dolog. Az egyik. Természetes, hogy ha önök nem hozzák szóba, akkor nem kezdek el más dologról is beszélni. De ha már szóba hozzák, akkor az embernek reagálnia is kell értelemszerűen. Arnóth képviselő úr, ha van konkrétan, bármivel kapcsolatban információja, akkor mondja el, ha nincs, akkor általánosságban ne vádaskodjon. Az ön által említett személlyel kapcsolatban nekem természetesen vitám volt, és vitám van, ezt megvitatom vele. Az a kérésem tehát, hogy ilyen jellegű kérdéseket az én esetemben csak konkrét ügyben legyen szíves megfogalmazni. Ha ebben meg tudunk állapodni, mert személyesen nem vagyunk haragban egymással, akkor szerintem minden további nélkül normális vita fog közöttünk zajlani.

Szólláth képviselő úr utalt itt 60 milliárd forintra és más dolgokra. Képviselő úr, ha annak az ügynek a részleteit pontosan ismeri, akkor legalább három dolgot még tudnia kell. Az első. Miután Magyarország európai uniós tagországgá vált, azt követően abban a szakmában költségvetési támogatást folyósítani nem állt módjában, nem volt miből, és nem is volt szabályosan megoldható. Ebből következően az elmúlt időszakban annak a cégnek a működtetése, fenntartása végig meglehetősen komoly nehézségeket okozott, hogy a szabályok is betartásra kerüljenek, és a magyar állami költségvetésnek ne okozzon komoly terhet. Gondolom, a későbbiek során az önök által meghozandó döntéseknél ezeket a körülményeket megfelelőképpen figyelembe fogják tudni venni, hogy a magyar állami költségvetés teherbíró képessége, az érvényes magyar és európai szabályok betartása egységesen tudjon érvényesülni eme, most azt mondom, közös cél megvalósításánál.

Az utolsó megjegyzésem, azért is, hogy elnök úr rövidsége intő szavainak is eleget tegyek, arra vonatkozik, hogy ahogy én fogalmaztam az elején, a két jelölt személyes szakmai alkalmassága sok tekintetben sok pozícióra biztosított és megalapozott. Azonban tekintettel arra, hogy itt számvevőszéki vezetőkről van szó, a probléma ebben van. Ha számvevőszéki vezetők jelöléséről van szó, azt gondolom, nem árt, ha az egyébkénti vezetői alkalmasság, amelyet az Országgyűlés költségvetési bizottságának vezetőjeként, polgármesterként, megyei közgyűlési elnökként, hadd ne mondjam végig, hogy pontosan milyen tisztségeket töltöttek be, megszereztek, és azokat nem vitatta senki, legalább egy-két pluszkritériummal is kiegészül. Ezeknek a meglétét mi itt, most kérdőjellel látjuk, vagy kétségesnek tartjuk, ezért mondtam azt, hogy sajnálatosan az ilyen módon történő előkészítési és jelölési folyamat

eredményeképpen a bizottság elé került jelöltek esetében a magunk részéről a támogatást nem tudjuk biztosítani. Köszönöm figyelmüket.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Következik Lenhardt Balázs képviselő úr.

Dr. Lenhardt Balázs hozzászólása

DR. LENHARDT BALÁZS (Jobbik): Köszönöm szépen. Én is Szólláth képviselőtársam felvetésére szeretnék reagálni. Igazából mi egy egész kérdéssorral készültünk, csak itt az ülésvezetés sajátosságából fakadóan valahogy a kérdések be lettek rekesztve a második kör előtt. Mert, ugye, arról volt szó, hogy két körben lehet kérdezni. Úgyhogy a szakmaiságot tekintve szeretttük volna megkérdezni a korábbi tanulmányokat, a nyelvismeretet...

ELNÖK: Elnézést kérek, képviselő úr, megkérdeztem az első kör után, hogy van-e még kérdés. Miután nem volt, ezek után tértünk át a véleményekre.

DR. LENHARDT BALÁZS (Jobbik): Én jelentkeztem, de valamiért erre nem került sor. A nyelvismeretre is szeretttük volna rákérdezni, hogy ezt hogyan gondolják a nemzetközi kapcsolattartásban megoldani, de akkor mindegy. Köszönöm.

ELNÖK: Én is köszönöm. Az utolsó szó jogán akar-e még valaki kérdezni vagy véleményt nyilvánítani a képviselőtársaim közül. *(Nincs jelentkező.)* Nincs ilyen. Megadom a szót Domokos László elnökjelölt úrnak.

Domokos László reflexiói

DOMOKOS LÁSZLÓ, az Állami Számvevőszék elnökjelöltje: Köszönöm a szót, elnök úr. Köszönöm a véleményeket, amelyek, azt gondolom, a jövőben is segíteni fognak mind a bizottságnak, mind, remélhetőleg, az Állami Számvevőszéknek is.

A modellek kérdéséről, amit Nyikos úr feszeget, azt tudom mondani, hogy 12 év alatt kialakult egy, a Kovács Árpád által képviselt modell. Ő azt hosszú évek alatt építette ki. Aki irányított valaha vállalatot vagy szervezetet, főleg, ahol több száz szellemi munkás dolgozik, az tudhatja, hogy egy ilyen folyamatot elindítani, végigvinni és eredményessé tenni sok-sok év munkáját igényli. Ne várjanak most olyat, hogy alapvető változtatásokat, amelyekkel kapcsolatban önöknek részben jogos észrevételeik vannak, azonnal be lehessen jelenteni. Az első mondatom volt, és ez a meggyőződése is – bár többen mondták, hogy nem hangzott el –, a Kovács Árpád által elért értékek és eredmények megőrzése mellett az Állami Számvevőszék javaslattevő funkciójának erősítése, a költségvetés gazdálkodásszemléletű hatékonyságának javítása a cél. Ez volt az az általánosan megfogalmazott irány, amely részben a meglévő értékekre, részben pedig a hangsúlyok áttolódására épít.

Európa is változik, tudjuk nagyon jól, ahogy a számvevőszékek gyakorlata is. Van egy folyamatos trend, van egy közelítés, ami az európai uniós számvevőszékeket közelebb fogja terelni egymáshoz mind módszertanban, mind eszközrendszerben. Ez most forrong, átalakulóban van a kormányzatok egész költségvetési politikával kapcsolatos elképzelései mentén. Azt mondtam, hogy erre nyitottnak kell lenni. Viszont több idő kell ahhoz, hogy ehhez világosan közelíteni lehessen. Tehát nem elég csak a törvényi szabályszerűséget, legalább annyira szükséges a célszerűséget és a hatékonyságot is megjeleníteni. Ilyen módszertanok kellenek. Másrészt, a végén elmondtam, a vagyongazdálkodással

kapcsolatban jelentős kérdések vannak az ellenőrzés tekintetében is, a rend kialakítása érdekében.

Ehhez még kapcsolódva: Vágó képviselő úr megfogalmazását értem. Az amortizáció egy közgazdasági fogalom. Nem általános, össznemzeti vagy világszempontról közelítettem ezt meg. Van annak egy elemi feltétele, hogy a vagyoni pótlási értéke létrejött. A vagyoni állapot fenntarthatóságára gondoltam, elnézést, ha ez félreérthető volt. A fenntartható fejlődésnek egy eleméről beszéltem, nem is a növekedésről, hanem arról, hogy egyáltalán pótolható legyen. Az pedig, azt gondolom, közös gondolatmenetünk, hiszen a meglévő állapot megtartásának része az, hogy megteremtődjön a pénzügyi háttér is akár a helyreállításnak, akár a fenntartásnak. Ennek a hiányára hívtam fel a figyelmet, amiben tovább kell lépni. Akkor így talán egyfelét mondtunk.

Amit talán még fontos a megjegyzésekből kiemelni. Veres Jánosnak mondom: ha jó érv Warvasovszky Tihamér mellett, hogy ő '94-ben melyik felkérésére lett alpolgármester, akkor azt tudom mondani, hogy én '90-ben függetlenként lettem Békéscsaba alpolgármestere úgy, hogy korábban nem voltam párttag, sőt, képviselőként sem indultam. Az én indíttatásom a közéletben a közgazdász szakma felől érkezett, és később vitt a sorsom a Fidesz felé, mint ahogy Tihamért a sorsa az MSZP-frakcióba vitte az előző ciklusban. Ennek alapján nem akarok levonni semmilyen következtetést, csak egyformán mérjük ebben a kérdésben. Én függetlenként indultam a közéletben annak idején, van viszont, akinek a '90 előtti múltjával másképp kell elszámolni. Én a szakma felől jöttem, ezt nyugodtan állíthatom, és nem utaltam ezzel senkire sem, csak egyformán mérjük a múlt tekintetében.

Az pedig, hogy utána mi történt, arra Békés megyei lakosként büszke vagyok. Higgyék el nekem, a legnehezebb dolgom az volt, hogy egyszerre kellett közgazdásznak és Békés megyeinek lennem, és ezen belül próbáltam mindig szakpolitikát képviselni az elmúlt 12 évben, a Magyar Országgyűlésben is. Úgy gondolom, ha valami számomra nehéz döntés lesz, az az, hogy alföldiként fővárosivá kell válnom. Másnak lehet, hogy ez könnyen megy, de higgyék el, nekem ez nagyon nehéz döntés volt. Több héten át gondolkodtam azon, hogy ez nekem mit is jelent életvitelben, a családi gyökereket tekintve. Nyilván azt a politikai kötöttséget is tekintve, hogy választott képviselőként fel fogok oldani minden összeférhetetlenséget, így a választott tisztségeket is. Egyetlenegy célra kell figyelnem szakpolitikus háttérrel, arra a fontos garanciális elemre, amit az Állami Számvevőszék képvisel.

Nagyon szépen köszönöm még egyszer mindenkinek a biztatását is, kritikáját is, figyelemfelhívását is. Megpróbáljuk a következő időszakban ezt közösen megoldani, hiszen, úgy gondolom, még jó néhány alkalom fogunk találkozni. Én pedig ígérem, hogy megpróbálok partner lenni abban, hogy tisztázzuk, nincs politikai okokból induló, csak világos, szakmai koncepció szerinti vizsgálat van. De mondom, a névtelen bejelentések kezelésének kérdését majd tisztázni kell, mert lehet, hogy nem egy képviselő írta a feljelentést, hanem mondjuk a személyi titkára. Ilyet én is láttam nagyon sokat, ismerjük ezt a gyakorlatot, helytelen, hogy így van. Sokszor egyébként, ha névvel teszi, az egy teljesen világos helyzet, akkor van mire válaszolni. Az sem elhanyagolható kérdés, hogy esetleg személyes érintettsége is kiderülhet valakinek, akár politikai, akár üzleti megfontolás állhat mögötte, akár csak annyi, hogy leterheljék, bosszantsák a polgármestert. Nem helyes, hogy ilyen világ van, szerintem az Állami Számvevőszéknek sokkal átfogóbb, a Magyar Országgyűlés munkáját, a számvevőszéki bizottság munkáját kell segíteni elsősorban, erre kell a hangsúlyt helyezni. Ha már hangsúlyokat keresünk, inkább az Országgyűlés felé keresném a párbeszéd, a segítség, az együttműködés lehetőségét. Köszönöm a türelmet, köszönöm a támogatást és a kritikát is.

ELNÖK: Köszönöm, elnökjelölt úr. Most pedig megadom a szót Warvasovszky Tihamér alelnökjelölt úrnak.

Warvasovszky Tihamér reflexiói

WARVASOVSZKY TIHAMÉR, az Állami Számvevőszék alelnökjelöltje: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Én is azzal kezdeném, hogy köszönöm az észrevételeket, a bírálatokat, a javaslatokat. Nyilván az embernek ezekből le kell vonni a következtetéseket, és tanulnia kell belőlük, hiszen mindazon képviselőktől, akik hosszú évek óta dolgoznak ebben a bizottságban, mindig van mit tanulni, és ezeket a szakmai javaslatokat az ÁSZ vezetésében alkalmazni kell.

Arról a vitáról egy gondolatot, hogy jó-e, ha az ÁSZ élére vezető elméleti közgazdasági szakemberek kerülnek, vagy olyan emberek, akiknek van gazdálkodási gyakorlatuk. Meggyőződésem, és nem azért, mert ezen az oldalon ülök, hogy ebben a gazdasági helyzetben és azon belül abban a helyzetben, amiben vannak az önkormányzatok – erről beszéltünk a mai nap során, és itt polgármester társaim előtt nem kell ezt kiemelni –, olyan embereknek kell megpróbálni összefogni és irányítani az ÁSZ munkáját, az ellenőrzéseket, akik a végrehajtásban nőttek fel, akiknek gyakorlatuk van a végrehajtásban. Akik megismerték a gazdálkodás lehetőségeit, a törvényi korlátokat, az önkormányzati gazdálkodás buktatóit, nem lebecsülve természetesen az elméleti tudást, hiszen, azt hiszem, azt megalapoztuk az elmúlt években. De én inkább a gyakorlati oldalról közelíteném ezt meg.

Itt elhangzott a politikai előzmény kérdése is. Ahogy elnökjelölt úr megfogalmazta, az Állami Számvevőszék alapvető feladata nem az, hogy politikai megrendeléseket hajtson végre. Hiszen arra fogjuk letenni az esküt, ha a parlament ma délután úgy dönt, hogy a törvények betartását, a közpénzek elköltésének átláthatóságát, biztonságát próbáljuk garantálni. Még egyszer mondom, szeretném, ha az önkormányzatok munkáját is tudnánk segíteni, hiszen rászorulnak sok területen.

Köszönöm szépen az észrevételeket, és természetesen, ha úgy alakul, hogy be tudom tölteni ezt a tisztséget, akkor a jövőben is, szakmailag is számítani fogok ennek a bizottságnak a munkájára, segítségére és a képviselőkkel való együttműködésre. Köszönöm szépen.

Döntés a jelöltek megválasztásának támogatásáról

ELNÖK: Mi is köszönjük. Kedves Képviselőtársaim! A bizottság eleget tett annak a kötelezettségének, hogy meghallgatta a Számvevőszék elnökévé, illetve alelnökévé jelölt urakat. Most az a feladatunk, hogy döntsünk a jelöltek alkalmasságáról.

Megkérdezem képviselőtársaimat, ki az, aki a meghallgatást követően egyetért azzal, hogy Domokos László urat az Állami Számvevőszék elnökévé megválassza az Országgyűlés. Kérem, aki egyetért, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* Tizennyolc. Ki az, aki nem ért egyet ezzel? Hat. Tartózkodott? Nem volt ilyen.

Megállapítom, hogy az Országgyűlés Számvevőszéki és költségvetési bizottsága a meghallgatást követően 18 igen szavazattal, 6 nem ellenében, tartózkodás nélkül Domokos László urat az ÁSZ elnökévé megválasztani javasolja.

Ezek után megkérdezem képviselőtársaimat, ki az, aki egyetért azzal, hogy Warvasovszky Tihamér jelölt urat az Országgyűlés az ÁSZ alelnökévé megválassza. Aki igen, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* Szintén tizennyolc. Ki az, aki nem ért egyet ezzel? Hat. Tartózkodott? Nem volt ilyen.

Megállapítom, hogy a számvevőszéki és költségvetési bizottság 18 igen szavazattal, 6 nem ellenében, tartózkodás nélkül Warvasovszky Tihamér urat az ÁSZ alelnökévé megválasztani javasolja.

Köszönöm képviselő urak figyelmét. Az 1. naprendi ponttal végeztünk, 5 perc technikai szünet következik. *(Rövid szünet.)*

(Az ülés vezetését dr. Hargitai János (KDNP), a bizottság alelnöke veszi át.)

DR. HARGITAI JÁNOS (KDNP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Folytatjuk a bizottság ülését. Mielőtt az asztal mellett helyet foglalnának az egymással versengő előterjesztők, azt kérem a bizottságtól, hogy cseréljük fel a napirendi pontokat, és a 3. napirendi pontot tárgyaljuk előbb, mert ez várhatólag rövidebb lesz. Aki a napirend cseréjével egyetért, jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm, a bizottság a napirendi pontok cseréjét egyhangúlag elfogadta.

Az államháztartásról szóló törvény módosításáról szóló, önálló képviselői indítványként benyújtott törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságának tárgyalása

Latorcai képviselő úr foglalja így el a helyét, a következő napirendi pontunk az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat. Az előterjesztő a szó.

Dr. Latorcai János szóbeli kiegészítése

DR. LATORCAI JÁNOS (KDNP), előterjesztő: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Ha emlékeim nem csalnak, valamikor 2008 októberében még Kóka János jegyzett egy törvénymódosítási javaslatot, amelynek lényege az volt, hogy az addig jól bevált költségvetési, illetve a pótköltségvetés benyújtására vonatkozó szabályokat átírta, és a GDP 0,2 százalékos értékéhez mérte a költségvetési kiadási főtétel változását. Vagyis, ha a GDP akár plusz, akár mínusz irányban ezzel az értékkel változik, akkor pótköltségvetést kell benyújtani. Tulajdonképpen ez lenne az első év, és amennyiben hatályban maradna ez a jogszabály, akkor az elkövetkező időszakban is ennek megfelelően kellene eljárni.

Na most, a közgazdasági szemlélet és a pénzügyi szemlélet egyértelműsíti, hogy ez óriási többletterhet jelentene a kormány számára, hiszen a gazdasági célok bármilyen változását, az elkövetkező évek gazdasági változásainak irányát is hozzá kell rendelni a költségvetéshez. Ezek minden esetben pótköltségvetés benyújtását tennék szükségessé olyan esetekben is, amikor tulajdonképpen csak a gazdasági célok változnak meg. Ezért ebben a törvénymódosítási javaslatunkban Rogán képviselő úrral, bizottsági elnök úrral együtt a régi törvény paramétereinek visszaállítását kezdeményeztük. Vagyis amennyiben a költségvetés kiadási főösszegének változása a 2,5 százalékot eléri, akár plusz, akár mínusz irányban, akkor költségvetési módosítást kell benyújtani. Értelemszerűen más az eljárás az Országgyűlésben, a Házzsabály nagyon keményen rendelkezik a költségvetési és a pótköltségvetési szabályok betartásáról. Amennyiben a kiadási főösszeg 5 százalékkal változna, akkor a kormány kötelezve lenne egy pótköltségvetés benyújtására.

Ugyanakkor ez a megelőző Kóka-javaslat alapvetően nem vette figyelembe azt, hogy nem ugyanaz a helyzet négyévenként, a parlamenti választások idején a költségvetési irányelvek, illetve a költségvetés benyújtására vonatkozóan. Hiszen minden hivatalba lépő új kormánynak – képviselőtársaim talán visszaemlékeznek, volt már olyan, hogy július 16-án lépett hivatalba egy kormány, és ez bármikor bekövetkezhet az elhúzó kormányzati tárgyalások kapcsán – egyszerűen nincs reális lehetősége arra, hogy az adott feltételeknek megfelelő határidőre az irányelv, illetve a költségvetési terv elkészülhessen. Ezért javasoltuk ennek megfelelően az eredeti értékek visszaállítását.

Azon túlmenően ebben a módosító indítványunkban javasoljuk az Állami Számvevőszék bírálatának mérlegelését is. Az Állami Számvevőszék folyamatosan jelezte, hogy az állami tulajdonban lévő vállalatok gazdálkodásának nincs kihatása a költségvetési tényszámokra, az európai gyakorlat ezt nem tartalmazza, ilyen értelemben ez káros. Ráadásul

plasztikus példát is lehetne mondani, név említése nélkül, hogy ha egy ilyen állami vállalat, amelynek a tőkéje eléri az 50-60 milliárd forintot, és ott egy 10 milliárdos hiány becsúszik egy rossz gazdálkodás következtében, az arra a társaságra nézve vitathatatlanul meghatározó, de az egész költségvetés alapvető átértékelése nem indokolt, mert az a vállalat gazdálkodási tevékenységére jellemző, nem az ország költségvetésére. És ott minden egyes esetben megjegyezte ezt az Állami Számvevőszék, ezért ebben a javaslatban javasoljuk az erre vonatkozó 8. § törlését. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. Kérdezem a kormány képviselőjét.

A kormány álláspontjának ismertetése

DR. BATHÓ FERENC (Pénzügyminisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Támogatjuk a javaslatot.

ELNÖK: Köszönöm. Elnök úrnak visszaadom az ülésvezetést. Vagy ne? ((*Jelzésre.*)) Az első kérdés elnök urat illeti meg.

Kérdések, észrevételek, vélemények

DR. NYIKOS LÁSZLÓ (Jobbik): Képviselői minőségemben kérdezem az előterjesztő Latorcai képviselő urat, hogy miért nem a kormány nyújtotta be ezt a törvényjavaslatot. Miért képviselők nyújtják be? Köszönöm.

ELNÖK: Tessék!

DR. LATORCAI JÁNOS (KDNP), előterjesztő: Elnök úr, nincs ebben semmi probléma. Úgy gondolom, a lehető leggyorsabb döntéshozatali lehetőség az, ha országgyűlési képviselő nyújtja be, ráadásul pontosan akkor, amikor a költségvetési törvényben megfogalmazott határidő ilyen értelemben szorító.

ELNÖK: Képviselőtársaimé a szó. Vágó képviselő úr!

VÁGÓ GÁBOR (LMP): Tisztelt Bizottság! Tisztelt Előterjesztő! Teljes mértékben akceptálni tudjuk azt az érvet, hogy amikor kormányváltás van, át kell értékelni bizonyos határidőket, viszont azt az 5 százalékos határt kicsit magasnak tartjuk. Scheiring Gábor képviselőtársammal készülünk egy törvénymódosítási javaslatot benyújtani, ami 3,8 százalék körüli számra próbálná ezt redukálni. Ez annyira szép szám, hogy körülbelül megegyezik a hiánycéllal. Ez csak jelzés értékű, hogy a hiánycél tartható is legyen. Egyébként a törvényjavaslat okával, hogy milyen problémára akar fókuszálni, egyetértünk, csak a mértékkel nem. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Amennyiben több képviselő nem jelentkezik, az előterjesztőnek adok szót.

Dr. Latorcai János reflexiója

DR. LATORCAI JÁNOS (KDNP), előterjesztő: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Képviselő Úr! Tulajdonképpen az 1999-ben bevezetett törvény adatait és céljait tekintettük meghatározónak. Ez bevált, gyakorlatilag 2009 végéig így működött. Most kellene csak, mint

mondottam, a Kóka-féle javaslatnak megfelelően, egy új eljárási rend alapján dolgozni. Azon túl óvnék attól, hogy nagyon elgaloppírozzuk magunkat a pótköltségvetés határszámának meghatározásánál, hiszen egy pótköltségvetés átvitelének minimális ideje az Országgyűlésben 6 hét. Ezt tessenek figyelembe venni. Egy költségvetés-módosítás lényegesen gyorsabban és rugalmasabban véghezvihető. A Hárszabály pedig egyértelműsíti, hogy pótköltségvetés esetében mit kell tenni.

Nekem van néhány éves gyakorlatom itt, az Országgyűlésben ezzel kapcsolatban, és tudom azt, hogy voltak évek, amikor pótköltségvetést kellett volna készíteni, de érdekes módon azok nem készültek el egyetlenegy esetben sem. Úgyhogy azt is tudom, mivel készítettünk már pótköltségvetést, hogy ez milyen időszakot jelentett, és azt is, hogy amikor elkészült, nemsokára változtatni kellett azon a pótköltségvetésen is. Éppen emiatt szeretnénk egy olyan határértékrendszert kialakítani, amelyik bevált, és amelynek alapján kezelhető volt a költségvetés.

ELNÖK: Két képviselő jelentkezett. Először Seszták képviselő úrnak adok szót, utána Nyikos László elnök úrnak.

További észrevételek

SESZTÁK OSZKÁR (KDNP): Azt gondolom, itt is azzal a tűzoltás jellegű törvénykezéssel találkozunk, amit ellenzéki képviselőtársaink problémaként vetnek fel. Viszont látnunk kell, hogy itt egy telepített akna van az új kormány előtt. Ez a törvény arról a cinizmusról árulkodik, ami Kóka úr egész politikai működését jellemezte. Amikor ő ezt beterjesztette, nyilván tudta, hogy utána az özönvíz, és ezzel egy olyan telepített aknát, illetve lehetetlen feladatot ad majd egy új kormánynak, mert ez már helyel-közzel látható volt, amivel talán politikai babérokat tud szerezni. De nem jutott el odáig, hogy ezt learathassa. Ennek az aknának a hatástalanításáról van szó, és valóban, azért vagyunk kénytelenek képviselői módosító indítványként benyújtani ezeket, mert vagy a törvénykezésben lévő aknáról van szó, vagy önkormányzati vezetőként világosan látjuk, hogy a szociális területtől kezdve olyan lehetetlen törvényekkel találkozunk, amiket ha nem módosítunk két hónapon belül, akkor nem működik a rendszer, és akár törvénytelen helyzet állhat elő. Ezzel vagyunk kénytelenek szembesülni, és ez az egyetlen, most kivezető út. Köszönöm.

ELNÖK: Én is köszönöm. Nyikos László elnök úré a szó.

DR. NYIKOS LÁSZLÓ (Jobbik): Köszönöm a szót. Tartalmilag nem kívánok ezzel a javaslattal foglalkozni, viszont szeretném azt a kifogásomat a jegyzőkönyv miatt is elmondani, hogy megint nem a kormánnyal ülhet szemben a törvényhozás, hanem mintha szerepcsere történne. A kormány irányítja a kormánypárti képviselőket, és ők veszik át a kormány törvényjavaslat-tevő szerepét. Ez nagyon nem szerencsés gyakorlat, nagyon remélem, hogy ebből mielőbb kikeveredik a törvényalkotási folyamat. Egyébként pedig azt gondolom, hogy jó lett volna, ha az új kormány bemutatja a jogalkotási programját a parlamentnek. Azt reméltem, hogy egy-másfél hónap után, miután a kormányfő kijelentette, hogy nem kér 100 napos türelmi időt, ami rendkívül imponáló vállalás, megjelenne a jogalkotási program. Bár a magam részéről toleráltam volna a 100 napot, vagyok annyira demokrata, de most már tessék megjelenni a jogalkotási programmal, hogy készülhessenek az ellenzéki képviselők arra, milyen törvényjavaslatokkal fognak szembesülni, és ne improvizációkkal traktáljon minket a kormányoldal most már x-dik alkalommal. Vegyük egymást komolyan! Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm, elnök úr. Arnóth Sándor képviselő úré a szó.

ARNÓTH SÁNDOR (Fidesz): Nagyon rövid leszek. Úgy gondolom, hogy ez az előterjesztés a Házszabály minden pontjának megfelel. És mivel határidőről van szó, nem kell megértés, hanem tudomásul kell venni, hogy ezt a módját választotta a kormányoldal a véleménynyilvánításnak, ezt kell megszavazni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Egy pillanat. Van-e további jelentkező? *(Nincs jelentkező.)* Nincs. A vitát lezárva adok szót az előterjesztőnek.

Dr. Latorcai János válasza

DR. LATORCAI JÁNOS (KDNP), előterjesztő: Köszönöm szépen, elnök urak, az észrevételeket. Nem szívesen mondom el ezt az indoklást Nyikos elnök úr legutóbbi hozzászólására, de nincs új a nap alatt. Kóka János országgyűlési képviselőként és nem a kormány nevében terjesztette elő törvényjavaslatát. Akkor szocialista képviselőtársaink körében igen komoly felháborodást okozott, de a külső támogatás biztosítása érdekében, illetve a jövőbeli együttműködés érdekében, a szorító szükségnek engedve lenyelték. Gazdasági bizottsági tárgyaláson és máshol is ez igen komoly visszhangot váltott ki, mondhatni, kiverte a biztosítékot. A világon semmiféle nehézséget nem látok abban, hogy országgyűlési képviselők nyújtsák be a törvényjavaslatot. Húszéves parlamenti tapasztalatom az, hogy ezzel minden kormány élt, főleg akkor, ha a határidők feszítettek. Őszintén föltártam, azért láttuk szükségesnek, hogy ezt képviselői javaslatként nyújtsuk be, mert akkor az átfutási idő lényegesen rövidebb, mintha kormányjavaslatként kerül be. Köszönöm szépen.

Döntés a törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságáról

ELNÖK: Én is köszönöm. A törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságáról kell dönteni. Aki a törvényjavaslatot általános vitára alkalmasnak tartja, kérem, ezt jelezze! *(Szavazás.)* Tizenkilenc igen. Ki az, aki nem tartja alkalmasnak? Nincs ilyen. Ki az, aki tartózkodott a szavazástól? Kettő. A bizottság a törvényjavaslatot általános vitára alkalmasnak tartotta. A bizottság előadója Seszták képviselő úr. Gondolom, a bizottság egyetért vele. *(Jelzésre.)* Igen.

(Az ülés vezetését dr. Nyikos László (Jobbik), a bizottság elnöke veszi át.)

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete 2009. évi tevékenységéről szóló jelentés és a jelentés elfogadásáról szóló országgyűlési határozati javaslat tárgyalása

DR. NYIKOS LÁSZLÓ (Jobbik), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Képviselőtársaim! Visszaveszem az ülés vezetését, és köszöntöm körünkben Farkas Ádám urat, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének elnökét, akinek a jelentését most van módunk megtárgyalni. Több időt szerettem volna rászánni, mint amennyi várhatóan lesz, bár senkit nem fogok korlátozni abban, hogy a véleményét kifejtse, de tekintettel kell lennünk arra, hogy 1 órákor kezdődik a plenáris ülés.

Megkérdezem elnök urat, hogy kíván-e szóbeli kiegészítést tenni előterjesztéséhez.

Dr. Farkas Ádám szóbeli kiegészítése

DR. FARKAS ÁDÁM, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének elnöke: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Szeretném megköszönni a meghívást, és egy nagyon rövid kiegészítést tennék az írásban benyújtott éves beszámolóinkhoz. Először is azt szeretném megjegyezni, hogy a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete az ez év január 1-jétől hatályos törvények alapján kormányhivatalból autonóm közigazgatási szerv státusba került. Ennek alapján törvényi kötelezettsége, hogy minden év május 30-ig benyújtsa előző éves beszámolóját az Országgyűlésnek, és az Országgyűlés erről dönt. Ennek a folyamatnak vagyunk részesei. Május 30-ig benyújtottuk írásban az éves beszámolóinkat, ami elérhető a parlament honlapján.

Igyekeztünk ebben a beszámolóban a lehető legteljesebb körben a lehető legtöbb információt megosztva az olvasókkal számot adni arról, hogy mit is tett a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete. Ez azért is nagyon fontos ebben az időszakban, mert az elmúlt 2-2,5 évben a világ pénzügyi rendszere olyan mértékű, olyan nagyságú válságot élt át, amelyre nem volt példa az elmúlt 100 évben. Hogy csak egy számot mondjak, ami elég sokkoló: ahhoz, hogy megakadályozzák a kormányzatok a globális pénzügyi rendszer összeomlását, körülbelül a világ GDP-jének 25 százalékát kellett föltenni az asztalra különböző kötelezettségvállalások formájában. Ennek az utórezgése még ma is érezhetőek, hiszen ha bárki bármilyen világpolitikai eseményről tudósítást olvas, akkor láthatja, hogy a pénzügyi rendszer, a bankok adóztatása vagy éppen a bankok szabályozása minden ilyen fórumon napirenden van.

Ez a válság Magyarországot sem hagyta érintetlenül, ilyen szempontból szervezetünk tevékenysége is a figyelem középpontjába került. A beszámoló éppen ezért, úgy gondolom, most aktuálisabb, mint valaha vagy a korábbi években. Alapvetően három részre bomlik, három fő területet tárgyal. Az egyik, hogy a felügyelet milyen intézményi felügyeleti, piacfelügyeleti és fogyasztóvédelmi tevékenységet végzett, tehát ez a felügyelet szakmai munkájának részletes bemutatása. A másik a felügyelet státusával, működésével, intézményi berendezkedésével foglalkozik, a harmadik természetesen a gazdálkodására vonatkozó adatokat közli. Úgy gondolom, a legnagyobb érdeklődésre talán az első téma tart számot, hogy mit is végzett a PSZÁF szakmai felügyeleti tevékenysége során. Itt néhány dolgot szeretnék csak kiemelni, a legfontosabb momentumokat.

Az egyik, hogy a felügyelet 2009-ben, és ez folytatódott 2010 első felében is, rendkívüli mértékben megerősítette és dinamizálta intézményfelügyeleti tevékenységét. Az elmúlt év során sor került a 8 legnagyobb bankcsoport átfogó vizsgálatára, amibe beletartozott tevékenységük minden aspektusa, a pénzmosástól kezdve a hitelezésen keresztül az IT-rendszerekig és a fogyasztóvédelemig. Ezek a vizsgálatok alapvetően azt mutatták, hogy a hazai pénzügyi rendszer likviditása stabil, és ezt nagyon fontos kiemelni, tehát a válság ellenére a rendszer fenn tudta tartani stabil és erős likviditását, fenn tudta tartani stabil és erős tőkehelyzetét, ugyanakkor a hitelportfolió minőségében jelentős negatív változás következett be, tehát romlott a hitelportfolió általános minősége.

Ki kell azt is emelni, hogy Magyarországon a pénzügyi rendszer úgy tudta a válságot átvészelni, hogy komoly állami beavatkozásra, adófizetői pénz használatára alig-alig került sor. A jelentésünkben részletesen le van írva, hogy milyen esetekben és milyen formában volt egyáltalán állami beavatkozás, de azért röviden kitérnék erre. Tőkejuttatást egyetlen hitelintézet kapott, a közepes méretű FHB bankcsoport, ezt a tőkejuttatást ez a bankcsoport már visszafizette az államnak. Garanciavállalásra egyáltalán nem került sor, tehát állami garancia lehívására, igénybevételére, sőt, nyújtására sem került sor állami programban. Hitelnyújtás, hangsúlyozom, piaci kamatok, piaci feltételek mellett, Brüsszel által jóváhagyott módon három hitelintézet esetében történt állami eszközökből, pontosan likviditásuk stabilizálására. Ebből a legnagyobb tételt az OTP vette igénybe, az 1,4 milliárdot két

részletben már vissza is fizette az államnak. Maradt két kisebb hitel, ami még fennáll, az egyik az MFB, a másik az FHB számára. Ezen kívül semmilyen más állami eszközre nem volt szükség a rendszer stabilitásának fenntartásához. Ezt nagyon-nagyon fontos elmondani, mert sok félreértés volt ezzel kapcsolatban.

A felügyeleti tevékenység másik területe, ahol jelentős változások voltak, és a gazdasági bizottságban sok kérdést is kaptam ezzel kapcsolatban, a fogyasztóvédelmi tevékenység átalakítása, megerősítése volt. Ennek voltak jogszabályi feltételei, amelyek a tavalyi év során, részben a felügyelet javaslatára, részben kormányzati, részben képviselői javaslatokra megerősödtek. Ezek közül kiemelném azt, hogy a felügyelet megkapta teljeskörűen a fogyasztóvédelmi hatósági jogkört a pénzügyi szolgáltatások területén. Kiemelném még egy nagyon fontos dolgot, hogy a felügyelet panaszkezelési tevékenysége január 1-jétől közigazgatási hatósági eljárás keretében került beemelésre. Tehát ma, ellentétben a korábbi, viszonylag puha, kevésbé szabályozott eljárásokkal, ha egy ügyfél, egy fogyasztó panaszt nyújt be a felügyelethez, akkor azt hatósági eljárás keretében vizsgálja ki a felügyelet, annak minden következményével együtt. Ezt azért lényeges, hogy mindenki érzékelje, mert a panaszok száma növekedett az elmúlt évben, körülbelül 30 százalékos növekedést tapasztalhattunk tavaly 2008-hoz képest a beadványok számát illetően. És ez a trend az idén folytatódni látszik. Mindenki el tudja képzelni, hogy egy 11 ezres hatósági eljárásszám mit jelent egy pár száz fős szervezetben belül. Ez a szervezetet nagyon komolyan megterheli, de remélhetőleg haszonnal fog járni.

A harmadik terület a fogyasztóvédelem után, amiről két szót szeretnék szólni, a piacfelügyelet, a piacok tisztaságának védelme. Ezzel kapcsolatban is a felügyelet az elmúlt évben számos olyan intézkedést tett, ami nagy nyilvánosságot kapott, még nemzetközi figyelmet is. Elég csak a viszonylag nagy piacfelügyeleti bírságokra gondolni, például a tiltott piacbefolyásolásért kirótt bírságra a Soros alapkezelőnek, a Deutsche Banknak, vagy a HSBC Banknak, amely az állampapírok piacát mozgatta, illetve az olyan tevékenységekre, amelyek olyan szereplők kiiktatását jelentették a piacról, amelyek potenciálisan nagyon nagy botrányok vagy visszaélések lehetőségét rejtették magukban. Ilyen volt a Capital Partners elleni fellépés a rendőrséggel közösen, vagy a ScienNet hálózattal szembeni fellépés, ahol szintén más nyomozó hatóságok bevonásával tudtunk sikeresen fellépni. Voltak ehhez hasonló lépéseink, amelyek részben ehhez, részben a fogyasztóvédelemhez vagy a piacfelügyelethez kapcsolódtak, ezek különböző struktúrák, komplex termékek értékesítésére vonatkoztak. Itt is több helyen avatkoztunk be és szabtuk ki bírságokat.

Összességében, úgy gondolom, a felügyelet minden lényeges területén volt komoly előrelépés, és ez megeremtheti az alapot arra, hogy ez a szervezet valóban ellássa azt a társadalmi funkcióját, amiért létrehozták, és amit jogosan vár el tőle mind a politika, mind a tágabb értelemben vett közvélemény. A beszámoló az egész évről szól, már a 2010-es év első negyedével kapcsolatban is sok információ van benne. Szeretném kérni a képviselő urakat, hogy támogassák szavazatukkal ennek a beszámolónak az Országgyűlés általi elfogadását. Természetesen, ha bármilyen kérdés, építő vagy éppen nem építő kritika van, azt szívesen vesszük, szívesen meghallgatjuk. Köszönöm a figyelmet. Remélem, hogy nem voltam túl hosszú.

ELNÖK: Köszönöm szépen, elnök úr. Nem volt még ilyen meghallgatásra példa az újkori magyar parlament történetében, hogy egy ilyen szervezetnek vagy a jogelődjének, a bankfelügyeletnek, értékpapír-felügyeletnek, biztosításfelügyeletnek az éves beszámolóját ez a bizottság megvitatta volna. Ennek előrebocsátásával kérdezem képviselőtársaimat, van-e valakinek kérdése az elnök úrhoz. Dancsó József!

Kérdések, észrevételek, vélemények

DR. DANCSÓ JÓZSEF (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Ha megengedi, egyúttal véleményt is formálnék az idő szűkössége miatt. *(Jelzésre.)* A bölintás beleegyezésnek tűnt, elnök úr, köszönöm szépen.

Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Elnök Úr! Csaknem száz oldalon keresztül olvashatjuk a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének éves jelentését, amely, ahogy elnök úr is elmondta, egy jól strukturált jelentés, tevékenységének minden lényeges elemét tudjuk értékelni, és ennek alapján véleményt is tudunk formálni a 2009. évi fejleményekről, sőt, utalások is vannak a 2010. évre. Örülök annak, hogy az új PSZÁF-törvény alapján az előző szocialista-szabad demokrata kormány belátta, hogy az a működési rend, felügyeleti tanácsostól, eléggé elavult volt, és nem a gyakorlati életet szolgálta. Ezért közelített az előző időszakban megszokott PSZÁF működési struktúrához, ami, ahogy elnök szavaiból kivettem, a valós élethez sokkal közelebb állt. Örülök annak, hogy az a politikai indíttatás, ami annak idején megváltoztatta ezt a törvényt, a józan ítélőképesség alapján közelített a valóság felé.

Ami a jelentéssel kapcsolatban fölmerül az emberben. Elnök úr is jelezte, hogy a panaszokat a Ket. hatálya alá kellett helyezni, ami hatalmas feladat elé állítja a szervezetet, hiszen csaknem 12 ezer panaszt kell kezelni. A Ket. alapján pedig ezeket határozattal kell lezárni, ami bíróság előtt megtámadható, és még további folyamányai is vannak. Ez hihetetlen adminisztratív terhet jelent a szervezetnek, gyakorlatilag bele fog fulladni a PSZÁF a következő időszakban, ha ez a tendencia tovább fog folytatódni. A kérdésem arra vonatkozik, gondolkodtak-e azon, hogy valóban minden panaszt a Ket. alá kell-e helyezni, vagy pedig mód és lehetőség lenne a mostani törvényi szabályozáson belül arra, hogy bizonyos panaszokat, amelyekről tudjuk, hogy egészen bagatellek, kivenni ennek hatálya alól éppen annak érdekében, hogy ne terheljék tovább az amúgy is leterhelt PSZÁF működési feltételeit. Ha pedig nem lehet, akkor valószínűleg hozzá kell nyúlni a törvényhez, és súlyozni kell. Nem feltétlenül szerencsés ugyanis, ha minden panaszt a Ket. alapján kell kivizsgálni.

Fontos a Pénzügyi Stabilitási Tanács, amely az új törvény alapján felállt. Ha elnök úr ezzel kapcsolatban elmondaná véleményét néhány mondatban, hogyan értékeli ezt, beváltotta-e a hozzá fűzött reményeket, szükség van-e erre az intézményre, megköszöném. Nagyon fontos kérdés, elnök úr is érintette, a pénzügyi juttatások ügye a tőkeemelés és a hitel kapcsán. Hiszen a jelentésből is kitűnik, hogy ezt bizonyos feltételekhez, hitelezési aktivitáshoz kötötte a felügyelet, illetve a Pénzügyminisztérium, amikor megkötötték ezeket a szerződéseket. Ennek ellenére különösen a kis- és középvállalkozások folyamatosan arról panaszkodnak, hogy a reálszférából kivonulnak a pénzintézetek, nem hiteleznek kellő mértékben, holott elő van írva, hogy hogyan és mi módon, hány tízmilliárd forinttal kell növelni hitelezési aktivitásukat a pénzintézeteknek.

Még két érdekes kérdés. Elnök úr véleményére lennék kíváncsi, mi a megítélése a shortolásról, hiszen ez szóba került a bírságok kiszabása kapcsán. Az egyik legnagyobb bírság éppen a Soros Foundot érintette csaknem 500 millió forint értékben. Tehát milyen feltételekkel és hogyan látná a tilalom bevezetésének szükségességét? Egyáltalán szükséges-e a shortolás tilalmát kimondani bizonyos feltételek fennállása esetén?

Az utolsó kérdésem az aktuális a bankadó szerepére vonatkozna. Elnök úr is jelezte azt, hogy a magyar pénzintézeti rendszer likviditásilag stabil, az elmúlt időszakban megerősödött. Ennek függvényében hogyan látja elnök úr, a bankadó mekkora megterhelést jelent a pénzintézeti rendszernek, ideértve természetesen a biztosítókat is? Mennyiben érinti ez a rendszer működőképességét, hatékonyságát, látva azt, hogy igen erős nyomás van Franciaország, Németország, az Egyesült Királyság részéről, hogy ez irányba próbálják a kormányok a költségvetéseket stabilizálni és egyensúlyba hozni?

Mindezek alapján, hiszen ezek a kérdések benne vannak a jelentésben, úgy gondolom, hogy egy átfogó, jó képet kaptunk a 2009. évi tevékenységről, és javaslom

képviselőtársaimnak, hogy a jelentést és ezen keresztül az országgyűlési határozati javaslatot támogassuk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Volt itt azért jó sok kérdés. Kinek van még kérdése? *(Nincs jelentkező.)* Nekem van még egy kérdésem a végén. Szeretném elnök urat megkérdezni arról, hogy milyen lépéseket tett vagy tart szükségesnek annak érdekében, hogy a kkv-szektor egyszerűbben és gyorsabban juthasson hitelhez. Újra megkérdezem, van-e még kérdés. *(Nincs jelentkező.)* Ha nincs, akkor megadom a szót Farkas Ádám úrnak.

Dr. Farkas Ádám válasza

DR. FARKAS ÁDÁM, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének elnöke: Köszönöm, elnök úr. Köszönöm, képviselő úr. Próbálok a kérdések sorrendjében válaszolni.

A panaszkezelés Ket-eljárás alá vonása. Azt gondolom, hogy adnék még egy kis próbaidőt ennek, és most a teljesen szubjektív véleményemet mondom. Eddig a felügyelet panaszkezelési tevékenységével kapcsolatban elég sokszor megfogalmazott kritika volt, hogy nincs „foga”, nincs igazán ereje, nem lép föl elég hatékonyan a panaszosok érdekében. Közismert, hogy én voltam a másik oldalon, voltam gyakorló bankár több pénzügyi intézmény élén, és nyugodtan meg tudom erősíteni, hogy egészen más volt abban az időben a felügyeleti eljárás megítélése szolgáltatói szempontból, mint most. A nagy szám valóban óriási adminisztratív terhet rak a felügyelet dolgozóinak vállára, azonban ez bizonyos menedzsmenteszközökkel, menedzsmenttámogatással kezelhető. Hiszen valóban igaz, hogy sok panasz elég egyszerűen standardizálható, ezeket viszonylag rutinszerűen el lehet intézni. Mondok egy példát, egy gyorsított szabálysértést viszonylag rutinszerűen lehet kezelni. Lehet, hogy rossz példa volt, mindenesetre az állítás igaz, a panaszok száma tízezer fölötti, és ennek megfelelően tízezer eljárásról van szó. A határidő egyébként rövidül, minél rövidebb idő alatt kell ezeket feldolgozni. Ez elég komoly teljesítménykényszer a felügyeletnek is, az intézményeknek is. Egy picit rajta hagynám még a rendszeren, utána el lehetne azon gondolkodni, hogy mit érdemes kivenni belőle. De most még hagynám a feszültséget.

A Stabilitási Tanáccsal kapcsolatban úgy gondolom, hogy ez egy jó intézmény. Mégpedig azért, mert ennek a válságnak a nemzetközi tanulságai többértékűek voltak. De egy biztosan mindenhol megjelenik, és az az, hogy ennek a válságnak az egyik fő kiváltó oka, nem feltétlenül Magyarországon, de itt is problémát okozott, hogy nem volt megfelelő az úgynevezett makroprudenciális, tehát az egész pénzügyi rendszer stabilitásáért felelősséget viselő jegybanki, illetve a mikroprudenciális, tehát az egyes intézmények működéséért felelősséget viselő prudenciális felügyeleti tevékenység összhangja.

Hogy ezt az összhangot hogyan teremtik meg, arra sokféle megoldás létezhet. Több országban összevonják a felügyeletet a jegybankkal, van több olyan ország, ahol hasonló testület jön létre törvény erejével. Európában is ez az intézmény fog megvalósulni, az úgynevezett Európai Rendszerkockázati Tanács. Egy picit ez a Stabilitási Tanács az európai modellt próbálja mintázni. Azt gondolom, a jelentősége Magyarországon abban áll, hogy törvény úgymond kényszeríti rá a pénzügyminisztert vagy a pénzügyekért felelős minisztert, a jegybankelnököt és a felügyelet vezetőjét, hogy beszéljenek egymással, és folyamatosan az egész pénzügyi rendszer stabilitásának kérdését asztalon tartásuk, jegyzőkönyv legyen róla, előterjesztések legyenek róla, és folyamatos beszélgetés legyen róla. Ez a legnagyobb jelentősége.

Hogy milyen tartalommal telik ez meg? Azt tudom mondani, hogy az első néhány hónap tapasztalatai alapján ezek a találkozások, amelyek jegyzőkönyve egyébként nyilvános, nagyon tartalmasak voltak, nagyon előremutatóak lehetnek, ha ez tud folytatódni. Itt is úgy gondolom, hogy maga az intézmény nagyon jó, ha ezt sikerül megtölteni tartalommal, akkor

ez hasznos lehet a pénzügyi rendszer számára. Ennek nincs költsége, nem jött létre új intézmény, a felügyelet látja el a titkárságát, az elnöksége rotáló, tehát nem valami formális dolog jött létre. Nincs felügyeleti jogköre a PSZÁF működése fölött, tehát nem tud utasítást adni. Inkább egy koordinációs szervezet.

A harmadik kérdés az állami pénzügyi juttatások. A három bank, amely kapott az állami pénzügyi juttatásból, bizonyos feltételekkel kapta ezt, például vállalkozók hitelezése szerepelt ezek között. Formálisan mindenki teljesítette ezeket a feltételeket, különösen azok, akik vissza is fizették, tehát rájuk már nem vonatkozik semmilyen feltétel. Mivel három intézményről volt szó, ennél a három intézménynél a formális feltételek teljesítése makrogazdasági szinten semmilyen érdemi változást nem hozott. Ez sajnos nem tudott ilyen értelemben érdemi előrelépést jelenteni. Még azt is megkockáztatnám, hogy egy picit puhák voltak ezek a feltételek. Lehetett volna talán egy kicsit szigorúbb feltételeket is szabni, de ez inkább szubjektív vélemény, hiszen nem voltam ott, amikor ezeket tárgyalták.

A shortolásról mi a véleményem? Nem tudom, mennyire menjünk bele a technikai részletekbe. Ugye, ez egy olyan értékpapír-piaci tranzakció, ahol valaki elad valamit, ami nincs a tulajdonában. Ennek két formája van. Az egyik, amikor kölcsön veszi, és azt adja el, ezt úgy hívják, hogy fedezetshortolás. A másikat úgy hívják, hogy meztelen shortolás, amikor nem is kér kölcsön, de elad valamit. Így nincs is a közelében. Nekem az a véleményem, hogy önmagában ez az úgynevezett shortolás a piaci hatékonyság szempontjából jó dolog.

A szabályozást azonban két irányban szigorítanám. Az egyik, hogy az úgynevezett meztelen shortolás, a fedezetlen shortolás tiltásán szerintem érdemes elgondolkodni. De mindenképpen érdemes azon elgondolkodni, hogy legyen kötelező a shortpozíciók központi nyilvántartásokba történő bejelentése. Tehát az ügylet után legyen egy központi nyilvántartás arról, hogy kinek milyen pozíciója van. Ezt egy rövid késleltetés után hozzák is nyilvánosságra, mert ez egy nagyon erős kontrollt jelentene arra nézve, hogy ne lehessen manipulálni. Mert az a probléma, ha manipulációs céllal építenek föl ilyen shortpozíciókat, tehát kimondottan piacot akarnak befolyásolni. Ezt pedig csak akkor lehet nyomon követni, ha nyilván vannak tartva ezek a pozíciók, és nyilvánosságra is kerülnek egy idő után.

A bankadóval kapcsolatban is nagyon óvatosan szeretnék fogalmazni, hiszen a konkrét elképzelésre vonatkozó törvényjavaslat nem volt még nálunk, nem láttuk államigazgatási egyeztetés során ezt a javaslatot. Inkább néhány szempontot szeretnék megemlíteni, amit szerintem szakmailag figyelembe kell venni, és most nem gazdaságpolitikai szempontokat, hanem kimondottan a bankrendszerrel, illetve a pénzügyi szektorral kapcsolatos szempontokat. Az egyik az ilyen adók mértéke, az, hogy mekkora elvonást tartalmaz, mekkora profitot vesz el. Itt arra kell nagyon vigyázni, hogy ha ez a mérték túlzottan magas, akkor több dolgot eredményezhet potenciálisan.

Az egyik, hogy visszafogják az aktivitásukat ezek a szereplők, adott esetben a hitelezést.

A másik, amit okozhat, hogy arbitrálni kezdenek, tehát megpróbálják elkerülni az adózást, és ezáltal torzulást visznek a rendszerbe, például külföldre telepítenek tevékenységet, satöbbi.

A harmadik, hogy ha hosszú távon fennmarad ez az elvonás, akkor adott esetben ez azt jelentheti, hogy a későbbiekben a tőkeallokációs és finanszírozási kérdéseknél nem részesítik Magyarországot előnyben.

Tehát az egyik szempont lehet a mérték, a másik a futamidő, hogy meddig van érvényben. Ha jól tudom, a Magyarországon bevezetni kívánt bankadó csak néhány évig lenne érvényben. Nagyon-nagyon fontos, hogy ez hiteles legyen a szereplők számára, mert ez megakadályozhatja azt, hogy a tőkeátrendezéseket megvalósítsák, vagy elkezdjenek arbitrázsba beszállni.

Az utolsó kérdés, amit elnök úr tett fel a kkv-k kapcsán, nagyon-nagyon összetett kérdés. A probléma valós, de a vállalkozói hitelezés tavaly körülbelül 10 százalékkal esett vissza, a hitelállomány körülbelül 10 százalékkal zsugorodott. Ennek a megoldása messze túlmutat a felügyelet hatókörén, de azért néhány észrevételt mindenképpen tennék. Egyrészt keresleti oldalon, tehát a vállalkozók oldalán a hitelaktivitás visszaesése egyértelműen azzal hozható összefüggésbe, hogy visszaesett a kereslet. A vállalkozói piacok zsugorodtak, ez igaz az exportpiacra is, a belföldi piacokra is és a lakossági fogyasztásra is. Éppen ezért kevesebb vállalkozás van, amelyik jó projektet, jó beruházási lehetőséget, jó üzleti tervet, jó éves tervet tud felmutatni, ezáltal hitelt kérni. Tehát a hitelkereslet sajnos visszaesett. Ez csak akkor fog tudni változni, ha valamilyen módon a vállalkozók termékei, javai, szolgáltatásai iránti kereslet növekedni fog, akár mesterséges, akár természetes piaci úton.

Kínálati oldalról, tehát a bankok, a hitelezők oldaláról nézve bekövetkezett jelenségről három dolgot mondanék. Az egyik, hogy romlott a hitel minősége, tehát nőtt a vállalkozások kockázata. Ez azonnal megrántja a féket a bankoknál, visszafogja a hitelezést. Ha ebben bármilyen módon lehetőség van gazdaságpolitikailag segíteni, akár garanciaprogramok kiterjesztésével, akár a nemfizetési probléma felszámolásával vagy a visszafizetés biztonságának növelésével, olyan intézményi megoldások bevezetésével, amivel a körbetartozások, nemfizetési problémák csökkennek, akkor biztos, hogy a bankrendszer étvágya nőni fog, és hitelezni fognak. Ne felejtsük el, a bankok ebből élnek. Tehát amikor valaki bankba tőkét tesz, akkor hitelezni akar. Ők tehát fognak hitelezni, ha a kockázat megfelelő szintre csökken.

A másik, hogy drágultak a források kínálati oldalról, drágult a hitel. Az országot drágábban finanszírozzák, a bankok is drágábban nyújtják ezt a hitelt, ami nem tesz jót. Ehhez az kell, hogy a nemzetközi pénzügyi helyzet és Magyarország megítélése ezen belül javulni tudjon, és csökkenjen az ország finanszírozási költsége.

A harmadik jelenség, ami egyértelmű, hogy a vállalkozói hitelek között is nagyon sok devizahitel volt, és ezeknek a devizahiteleknek a vélelmezett kockázata megnövekedett az utóbbi időben. Nem szívesen nyújtanak ma már a bankok devizahitelt a vállalkozásoknak sem. Kivéve természetesen akkor, ha komoly exportbevétel áll a hitelkérelem mögött fedezetül.

Úgy gondolom, hogy a legtöbb, amit ebben a felügyelet tud tenni, az az, hogy egyrészt hiteles adatokkal nyomon követi azt, hogy mi történik, rámutat azokra a jelenségekre, amelyek látszanak, és a szakmai tudásával, szakmai javaslataival minden módon segíti azokat az intézkedéseket, lépéseket, amelyek ezt a problémát orvosolni próbálják.

Azt hiszem, hogy mindenre válaszoltam, ami elhangzott. Köszönöm szépen.

Döntés a jelentés elfogadásáról és az országgyűlési határozati javaslat benyújtásáról

ELNÖK: Köszönjük szépen, elnök úr, a válaszait. Amennyiben nincs több kérdés, észrevétel (*Nincs jelentkező.*), akkor jelzem a bizottságnak, abban kell állást foglalnunk, hogy ajánljuk-e az Országgyűlésnek elfogadásra a PSZÁF múlt évi tevékenységéről készített jelentést, illetve az ezt az indítványt tartalmazó országgyűlési határozati javaslat elfogadását.

Megkérdezem képviselőtársaimat, ki ért egyet azzal, hogy a PSZÁF múlt évi tevékenységéről szóló jelentést a bizottság az Országgyűlésnek elfogadásra ajánlja. (*Szavazás.*) Köszönöm. Van-e ellenszavazat? Nincs. Tartózkodás? Nincs. Megállapítom, hogy a számvevőszéki és költségvetési bizottság a PSZÁF múlt évi tevékenységéről szóló jelentését egyhangúlag elfogadta.

Megköszönöm Farkas Ádám úrnak a kimerítő információkat.

Nekünk még van egy feladatunk, hogy a határozati javaslat előadóját kijelöljük. Ha szabad visszaélni bizottsági elnöki jogkörömmel, akkor Dancsó József urat javasolnám. *(Jelzésre.)* Köszönöm szépen.

Az ülés bezárása

Mára befejeztük ülésünket. Köszönöm szépen.

(Az ülés befejezésének időpontja: 13 óra 02 perc.)

Dr. Hargitai János
a bizottság alelnöke

Dr. Nyikos László
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Csoknyay Edit